

RAPORT

**o stanie Miasta Łuków
za 2023 rok**

Łuków, maj 2024 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	5
2. Ogólna charakterystyka Miasta Łuków	6
2.1. Lokalizacja miasta.....	6
2.2. Demografia	7
2.3. Organizacja administracji samorządowej	8
2.4. Ciała doradcze organów Miasta.....	9
2.4.1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	9
2.4.2. Rada Sportu	10
2.4.3. Społeczna Komisja Mieszkaniowa.....	11
2.4.4. Łukowska Rada Seniorów	11
2.5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	12
3. Finanse publiczne miasta w 2023 r.	16
3.1. Pozyskanie środków zewnętrznych	16
4. Strategie, Polityki i Programy realizowane przez Miasto Łuków	16
4.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	16
4.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	17
4.3. Lokalne Standardy Urbanistyczne	18
4.4. Program ochrony środowiska dla Miasta Łuków na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.....	18
4.5. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Łuków.....	19
4.6. Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Łuków	20
4.7. Gminny Program Rewitalizacji.....	21
4.8. Strategie Rozwoju Ponadlokalnego	21
4.8.1. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Łukowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2020-2030.....	21
4.8.2. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łukowa na lata 2021-2030	22
4.9. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Łuków	23
4.10. Łukowski Budżet Obywatelski.....	23
5. Gospodarka przestrzenna	24
5.1. Ład przestrzenny	24
5.2. Gminny zasób nieruchomości.....	24

5.3. Gospodarowanie nieruchomościami	25
5.3.1. Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa.....	27
6. Gospodarka komunalna	27
6.1. Gospodarka odpadami i oczyszczanie miasta	27
6.1.1. Statystyki dot. gospodarki odpadami.....	28
6.2. Oświetlenie uliczne	30
6.3. Zieleń miejska i place zabaw	30
6.4. Targowiska.....	31
6.5. Cmentarze	31
6.6. Opieka nad zwierzętami.....	31
6.7. Transport publiczny	32
7. Działania spółek komunalnych oraz jednostek organizacyjnych w 2023 r.	32
7.1. Działalność PUIK Sp. z o.o w Łukowie	32
7.2. Działalność PEC Sp. z o.o w Łukowie	35
7.3. Zakład Gospodarki Lokalowej w Łukowie.....	37
7.4. Zarząd Dróg Miejskich w Łukowie	38
8. Pomoc społeczna.....	39
8.1. Realizacja zadań zleconych	39
8.2. Zadania własne.....	40
8.3. Żłobek Miejski nr 1 w Łukowie.....	41
8.4. Centrum Usług Społecznych.....	42
9. Edukacja w mieście.....	47
9.1. Edukacja w liczbach.....	47
9.2. Uczniowie z Ukrainy - Fundusz Pomocy	52
9.3. Stypendia naukowe dla uzdolnionych uczniów	53
10. Kultura, sport, rekreacja i ochrona dziedzictwa narodowego.....	53
10.1. Wybrane obiekty (tereny) sportowe i rekreacyjne w mieście	53
10.2. Zabytki i dziedzictwo narodowe.....	53
10.3. Działalność Łukowskiego Ośrodka Kultury.....	54
10.4. Działalność Ośrodka Sportu i Rekreacji w Łukowie.....	55
10.5. Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Henryka Sienkiewicza w Łukowie.....	57
11. Rada Miasta Łuków	58
11.1. Skład Rady Miasta.....	59

11.2.	Ilość posiedzeń Rady Miasta w 2023 r.	60
11.3.	Komisje stałe Rady Miasta Łuków	60
	Komisja Zdrowia, Pomocy Społecznej i Porządku Publicznego:	61
	Komisja Edukacji, Kultury i Sportu:	62
12.	Inwestycje miejskie.....	62
13.	Promocja miasta, współpraca krajowa i międzynarodowa	62
14.	Zakończenie	64

1. Wstęp

*Szanowni Państwo,
Mieszkańcy Łukowa,*

wypełniając obowiązek wynikający z art. 28aa. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.) przedstawiam Raport o stanie Miasta Łuków za 2023 rok. Jest to już szósty w historii miejskiego samorządu Raport, będący podsumowaniem działalności burmistrza miasta, jednakże przedkładany jest już nowej Radzie Miasta Łuków, po wyborach samorządowych z 7 kwietnia 2024 r.

Raport został opracowany przez pracowników Urzędu Miasta Łuków, miejskich jednostek organizacyjnych oraz miejskich osób prawnych. Zawiera on informacje dotyczące realizacji polityk, programów, strategii i uchwał Rady Miasta. Raport stanowi też narzędzie kontroli nad organem wykonawczym jednostki samorządu terytorialnego, pełniąc jednocześnie rolę informacyjną o funkcjonowaniu całego organizmu miejskiego.

Raport będzie udostępniony mieszkańcom Łukowa. Zachęcam do wzięcia udziału w debacie nad tym dokumentem.

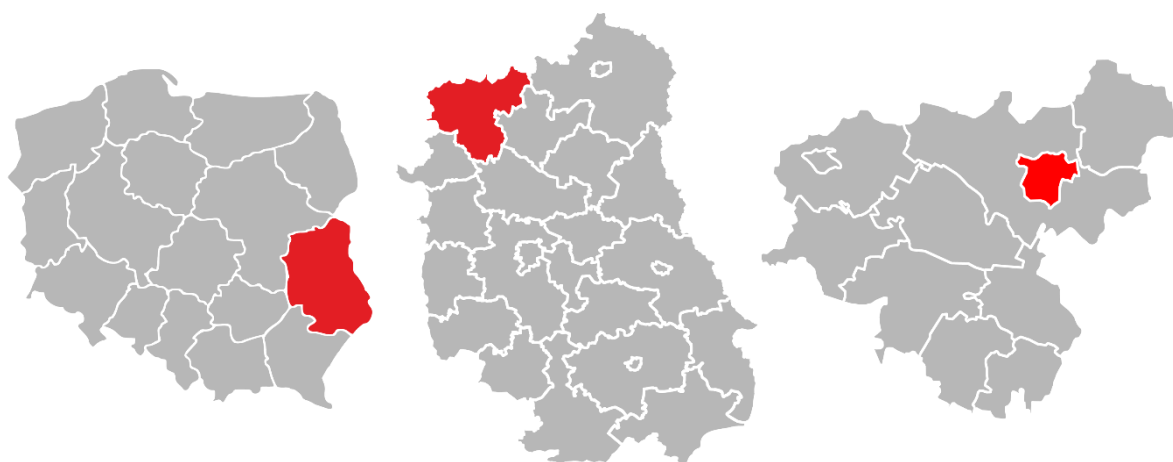

Burmistrz Miasta Łuków

2. Ogólna charakterystyka Miasta Łuków

2.1. Lokalizacja miasta

Miasto Łuków położone jest administracyjnie w północnej części województwa lubelskiego. Geograficznie miejscowość zlokalizowana jest na styku Mazowsza, Podlasia i Lubelszczyzny na Równinie Łukowskiej. Łuków jest największym ośrodkiem miejskim pomiędzy Lublinem, Siedlcami, Puławami i Białą Podlaską. Powierzchnia miasta wynosi 35,75 km², a jego granice administracyjne ukształtowały się w latach 50-tych XX wieku i nie uległy zmianie do dzisiaj. Przez Łuków przebiega środkowy równoleżnik terytorium Polski. Przez miasto przepływa także rzeka Krzna Południowa, a przez jego północne krańce Krzna Północna. Rzeki te stanowią największy lewy dopływ Bugu.

Rysunek 1. Położenie Miasta Łuków na mapie Polski, Województwa Lubelskiego i Powiatu Łukowskiego.

Przez Łuków przebiegają dwie drogi krajowe nr 63 i 76 oraz drogi wojewódzkie nr 806, 807 i 808 wiodące do innych miejscowości w regionie. Ponadto w niedalekiej odległości od miasta powstaje autostrada A2, która skomunikuje Łuków z centralną i zachodnią częścią kraju. Miasto zostało też objęte planem budowy obwodnicy łączącej drogi krajowe, która będzie przebiegać zachodnią i południową stroną Łukowa oraz częściowo na terenie Gminy Łuków.

Łuków jest też ważnym kolejowym węzłem komunikacyjnym. Przez miasto przebiega transeuropejska magistrala kolejowa Lizbona - Moskwa (E20), a z lokalnego dworca dostać się można pociągiem do wielu miast w kraju i w Europie. Przez Łuków przebiegają także linie kolejowe w kierunku Lublina (LK 30), Radomia (LK 26) i Skierniewic (LK 12). Ponadto w przeciągu dwóch godzin jazdy od Łukowa, skorzystać można z portów lotniczych: Lotniska Chopina w Warszawie (WAW, 120 km od miasta), Portu lotniczego Lublin (LUZ, 100 km od miasta) i Portu lotniczego Warszawa-Modlin (WMI, 150 km od miasta).

2.2. Demografia

Według danych z Rejestru Mieszkańców Miasta Łuków liczba mieszkańców Łukowa na koniec 2023 roku wynosiła 27 456 osób, co oznacza, że w porównaniu do 2022 roku nastąpił spadek o 352 osoby. Szczegóły przedstawia tabela poniżej:

Liczba mieszkańców Łukowa	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Mężczyźni	13 586	13 375	13 198	12 992
Kobiety	14 972	14 797	14 610	14 464
Ogółem	28 558	28 172	27 808	27 456

Tabela 1. Liczba mieszkańców Łukowa według płci w latach 2020-2023. Źródło: opracowanie własne.

Ponadto - jak wynika ze sporządzonej przez Główny Urząd Statystyczny prognozy demograficznej na lata 2020-2030 - w Łukowie do 2030 roku nastąpi spadek liczby ludności o około 12,30% w stosunku do roku 2020. Spadek ten według prognoz GUS nie będzie natomiast równomierny na płęć. Przewidywane jest także dalsze starzenie się społeczeństwa, tj. spadek ilości osób w wieku produkcyjnym przy jednoczesnym wzroście ilości osób w wieku poprodukcyjnym. Przykład Łukowa nie jest jednak odosobniony, ponieważ zjawisko depopulacji występuje także w skali województwa oraz kraju.

Stosowne dane liczbowe z ostatnich trzech lat przedstawia tabela poniżej:

	2021 r.	2022 r.	2023 r.	Zmiana 2023/2022 r.
Ludność w wieku przedprodukcyjnym				
Mężczyźni	2 742	2 690	2 625	97,59%
Kobiety	2 698	2 600	2 531	97,35%
Ogółem	5 440	5 290	5 156	97,47%
Ludność w wieku produkcyjnym				
Mężczyźni	8 475	8 312	8 109	97,56%
Kobiety	7 596	7 454	7 314	98,13%
Ogółem	16 071	15 766	15 423	97,83%
Ludność w wieku poprodukcyjnym				
Mężczyźni	2 158	2 196	2 258	102,83%
Kobiety	4 502	4 556	4 619	101,39%
Ogółem	6 660	6 752	6 877	101,86%

Tabela 2. Zmiany liczby ludności Łukowa według grup funkcjonalnych w podziale na płęć w latach 2021-2023. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.3. Organizacja administracji samorządowej

Urząd Miasta Łuków jest aparatem pomocniczym burmistrza, przy pomocy którego wykonuje on uchwały rady i zadania gminy określone przepisami prawa, wynikające z zadań własnych samorządu, zadań zleconych z mocy ustaw lub przyjętych przez Miasto w wyniku porozumień. Organizacja pracy urzędu opiera się na zasadzie jednoosobowego kierownictwa i służbowego podporządkowania. Burmistrz jako organ samorządu jest równocześnie kierownikiem urzędu, którym zarządza przy pomocy zastępcy burmistrza, skarbnika i sekretarza oraz kierowników miejskich jednostek organizacyjnych. Zadania Miasta są realizowane przez wydziały, referaty, biura i samodzielne stanowiska pracy urzędu oraz jednostki i zakłady budżetowe, instytucje kultury a także spółki komunalne.

Na koniec 2023 r. - zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miasta Łuków - funkcjonowały:

- Wydział Organizacyjny, w ramach którego działał stanowiący jego integralną część: Referat Informatyczny;
- Wydział Finansowy, w ramach którego działały stanowiące jego integralne części: Referat Finansów, Budżetu i Sprawozdawczości oraz Referat Podatków, Opłat Lokalnych i Niepodatkowych Należności Budżetowych;
- Wydział Edukacji;
- Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego, w ramach którego działało stanowiące jego integralną część: Centrum Obsługi Inwestora;
- Wydział Inwestycji;
- Wydział Zarządzania Projektami i Promocji, w ramach którego działał stanowiący jego integralną część: Referat Promocji;
- Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, w ramach którego działał stanowiący jego integralną część Referat Gospodarki Odpadami Komunalnymi;
- Wydział Prawny;
- Wydział Spraw Obywatelskich;
- Wydział Spraw Społecznych, w ramach którego działał stanowiący jego integralną część: Pełnomocnik Burmistrza Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Problemów Narkomanii i Przemocy w Rodzinie;
- Biuro Rady Miasta;
- Urząd Stanu Cywilnego;
- Zespół Audytu Wewnętrznego;
- Samodzielne Stanowisko ds. Kultury i Sportu;
- Służba Bezpieczeństwa i Higieny Pracy;
- Inspektor Ochrony Danych;
- Samodzielne Stanowisko ds. Rozliczeń Podatku VAT i Inwestycji;
- Stanowiska ds. Zamówień Publicznych.

Ponadto na dzień 31 grudnia 2023 r. w Łukowie funkcjonowały następujące miejskie jednostki organizacyjne:

- Żłobek Miejski nr 1 w Łukowie
- Przedszkole Integracyjne nr 1 w Łukowie;
- Przedszkole Miejskie nr 2 w Łukowie;
- Przedszkole Miejskie nr 3 w Łukowie;
- Przedszkole Miejskie nr 4 „Fantazja” w Łukowie;
- Przedszkole Miejskie nr 7 „Szczęśliwa Siódemka” w Łukowie;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łukowie;
- Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Ks. Stanisława Konarskiego w Łukowie;
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Józefa Piłsudskiego w Łukowie;
- Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bronisława Chącińskiego w Łukowie;
- Szkoła Podstawowa nr 5 im. gen. Władysława Sikorskiego w Łukowie;
- Łukowski Ośrodek Kultury w Łukowie;
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Henryka Sienkiewicza w Łukowie;
- Centrum Usług Społecznych w Łukowie;
- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łukowie;
- Zakład Gospodarki Lokalowej w Łukowie;
- Zarząd Dróg Miejskich w Łukowie.

Na koniec grudnia 2023 r. na terenie miasta działalność prowadziły ponadto miejskie osoby prawne:

- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Łukowie;
- Przedsiębiorstwo Usług i Inżynierii Komunalnej Spółka z o.o. w Łukowie.

2.4. Ciała doradcze organów Miasta

Przy organach Miasta oraz Urzędzie Miasta Łuków w 2023 roku funkcjonowały organy doradcze i pomocnicze, takie jak m.in. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Społeczna Komisja Mieszkaniowa, Rada Sportu czy Łukowska Rada Seniorów.

2.4.1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmuje się szeroko rozumianą profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, opiniuje wydawanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, sprawdza zgodność funkcjonowania obiektów sprzedażowych z uchwałami Rady Miasta, podejmuje także czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Do 31 października 2023 r. MKRPA pracowała w 10-osobowym składzie, a tworzyli ją (w kolejności alfabetycznej): Tomasz Borychowski, Marzanna Chmiel, Marek Czernecki, Małgorzata Gontarz, Paweł Joński (Przewodniczący Komisji), Piotr Łukaszewski, Adam Pawlak (Zastępca Przewodniczącego Komisji), Arkadiusz Pogonowski, Dorota Zakrzewska i Elżbieta Zakrzewska, która w ciągu roku zrezygnowała z zasiadania w tym gremium. Tak więc na koniec 2023 r. w skład Komisji wchodziło 9 osób o różnych uzupełniających się kompetencjach¹, a w jej ramach funkcjonowały zespoły problemowe (grupy robocze) zajmujące się wyżej wspomnianymi sprawami.

Komisja monitorowała zadania realizowane w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, a także współpracowała z szerszym gronem ekspertów wywodzących się ze środowiska lokalnego, którzy wspierają kształtowanie lokalnej polityki wobec problemów alkoholowych. Bieżąca działalność Komisji udokumentowana była m.in. na stronie internetowej www.komisja.lukow.pl.

2.4.2. Rada Sportu

Rada Sportu to organ opiniotwórczo-doradczy burmistrza w sprawach dotyczących sportu w Łukowie. Członkowie tego organu zostali powołani do pełnienia swych funkcji w 2019 roku. Rada liczyła w 2023 roku 9 osób, w tym przedstawicieli instytucji realizujących zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu na terenie Miasta Łuków.

W roku 2023 Rada Sportu spotkała się na 3 posiedzeniach, na których omawiała bieżące sprawy związane m.in. z potrzebami łukowskich stowarzyszeń sportowych, dotyczącymi na przykład ilości i jakości obiektów sportowych, które są w użytkowaniu Miasta Łuków, a także bieżącymi potrzebami lokalowymi działających w Łukowie organizacji sportowych. Ponadto, po ustaniu pandemii członkowie Rady Sportu dostarczyli informacji o tym, na co należy postawić nacisk w celu odbudowania kondycji fizycznej dzieci i młodzieży, dzięki czemu mógł nastąpić wzrost zaufania do organizowanych imprez sportowych.

Wynikiem pracy Rady Sportu było także (kontynuowane po pracach z 2022 r.) opracowanie koncepcji inwestycyjnej bazy sportowej Miasta Łuków. Ustalono, że najlepszym rozwiązaniem jest inwestycja na terenie już istniejącej bazy sportowej - stadionu miejskiego, a także skupienie się na pomieszczeniach treningowych, dzięki czemu uda się utrzymać wysoki poziom wytrenowania jak najszerszej grupy mieszkańców chcących uprawiać sport i rozwijać swoje umiejętności. Dzięki propozycji Rady Sportu będzie można powrócić do tego tematu w przyszłości.

¹ Byli to przedstawiciele policji, CUS, stowarzyszenia abstynenckiego, kurator, radny. Osoby te tworzyły zespoły problemowe, co pozwalało na uczestnictwo poszczególnych członków Komisji w działaniach zgodnych z ich kompetencjami w danej dziedzinie, a tym samym na większą profesjonalizację pracy i zasięg działania.

Istotnym elementem pracy Rady Sportu w 2023 r. było również uczestnictwo w realizacji sportowego programu stypendialnego. Członkowie Rady brali udział w posiedzeniach komisji stypendialnych. Dzięki szczegółowej analizie możliwe było rozdzielanie środków finansowych w sposób sprawiedliwy i dostosowany do aktualnej sytuacji finansowej Miasta Łuków. Rada Sportu wyraziła też nadzieję, że program ten będzie kontynuowany, a w nowej kadencji Rady Miasta możliwa będzie jego modyfikacja poprzez aktualizację regulaminu przyznawania stypendiów sportowych.

2.4.3. Społeczna Komisja Mieszkaniowa

Społeczna Komisja Mieszkaniowa jest zespołem opiniującym i doradczym burmistrza w zakresie dysponowania zasobem mieszkaniowym Miasta Łuków. Do zadań Komisji należy m.in. opiniowanie wniosków osób ubiegających się o najem lokalu oraz podań o zmianę kolejności na liście osób uprawnionych do najmu lokalu na dany rok kalendarzowy, a także opiniowanie projektu listy osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokali mieszkalnych oraz ewentualnych zastrzeżeń i uwag od projektów list. Ponadto, członkowie Komisji dokonują oceny warunków socjalno-mieszkaniowych osób ubiegających się o najem lokalu.

W roku 2023 Społeczna Komisja Mieszkaniowa odbyła jedno posiedzenie i przeprowadziła ocenę warunków socjalno-mieszkaniowych osób ubiegających się o najem lokalu poprzez dokonanie wizji w terenie. Na posiedzeniu 7 grudnia członkowie Komisji zapoznali się z realizacją listy osób uprawnionych do najmu socjalnego mieszkania, natomiast 14 grudnia przeprowadzona została procedura sprawdzania warunków mieszkaniowych u 6 osób wnioskujących o najem socjalny. Po jej zakończeniu ustalono rekomendowaną Burmistrzowi Miasta Łuków kolejność na liście uprawnionych do najmu socjalnego na 2024 r. Na liście uprawnionych do najmu socjalnego w 2024 roku znalazło się 19 osób. Dwie osoby z ww. listy podpisały umowę najmu.

2.4.4. Łukowska Rada Seniorów

Łukowska Rada Seniorów to organ doradczy burmistrza w kwestiach związanych z polityką senioralną w mieście, koordynujący integrację środowisk senioralnych. Obsługa administracyjna tego gremium do 1 września ubiegłego roku przypisana była do Biura Rady Miasta Urzędu Miasta Łuków, natomiast po wejściu w życie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Łuków, zadania te przypisane zostały Wydziałowi Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łuków.

W 2023 r. Rada odbyła 4 formalne posiedzenia oraz kilka posiedzeń nieformalnych, podczas których poruszano istotne kwestie i problemy środowiska senioralnego, dyskutowano nad inicjatywami na rzecz osób starszych oraz poddawano pod dyskusję problemy, z którymi borykają się seniorzy. Mając na celu wspieranie i integrowanie środowisk senioralnych, Rada - wspólnie z lokalnymi władzami samorządowymi oraz działającymi na terenie miasta klubami seniorów - zorganizowała m.in. 2 lipca 2023 r. imprezę towarzyską pod nazwą „Senioriada”.

Łukowska Rada Seniorów, zgodnie z planem pracy przyjętym na 2023 rok, realizowała zadania polegające na:

- aktualizacji treści na stronie internetowej Miasta Łuków (www.lukow.pl) w zakresie wydarzeń i programów na rzecz seniorów;
- opracowywaniu harmonogramu spotkań z klubami, jednostkami budżetowymi, instytucjami organizacyjnymi pozarządowymi działającymi na rzecz seniorów;
- analizie i ocenie potrzeb społecznych oraz oczekiwań, które będą podstawą do opracowania dokumentu dotyczącego polityki senioralnej w Łukowie;
- pełnieniu dyżurów przez członków ŁRS;
- nawiązaniu współpracy z Radami Seniorów sąsiednich miast i gmin (wymiana doświadczeń, udział w konferencjach);
- organizacji cyklicznych konkursów;
- profilaktyce i promocji zdrowia, udziale w akcjach i programach: „Łukowska Karta Seniora”, „Ogólnopolska Karta Seniora”,

Przedstawiciele Łukowskiej Rady Seniorów w 2023 r. czynnie uczestniczyli w obchodach świąt Narodowych, składali wieńce pod pomnikami i tablicami upamiętniającymi ważne wydarzenia. Łukowska Rada Seniorów współpracowała także z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej; przekształconym w 2023 r. w Centrum Usług Społecznych w Łukowie, włączała się w organizację różnych inicjatyw na terenie miasta, takich jak spotkania opłatkowe, czy spotkania z innymi klubami i środowiskami senioralnymi.

2.5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Miasto Łuków od lat współpracuje z organizacjami pozarządowymi, udzielając im wsparcia zarówno materialnego jak i organizacyjnego. W 2023 r. realizowano zadania w dziedzinach:

- pomocy społecznej (w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej);
- turystyki i krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży;
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (w tym działań aktywizujących seniorów, promujących prace twórcze wśród dzieci i młodzieży, organizacji konkursów, wystaw);
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu (w tym szkolenia dzieci i młodzieży, współorganizacji zawodów sportowych, rozwoju sportów wśród osób niepełnosprawnych);
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym (m.in. rozwiązywanie problemów związanych z alkoholem, narkomanią, środkami psychoaktywnymi, przeciwdziałaniem przemocy).

Rok 2023 był powrotem do realizacji zadań publicznych w pełnym wymiarze po licznych ograniczeniach związanych z pandemią wirusa SARS-CoV-2. 2 stycznia 2023 r. ogłoszono otwarty konkurs ofert w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu. 30 stycznia 2023 r. zostali wybrani następujący oferenci chcący realizować zadania w w/w zakresie:

Lp.	Oferent	Kwota dotacji	Nazwa zadania
1.	Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka”	12 000 zł	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w środowisku szkolnym w obwodzie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Łukowie
2.	Uczniowski Klub Sportowy „Orlik”	10 000 zł	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w środowisku szkolnym w obwodzie Szkoły Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Łukowie
3.	Uczniowski Klub Sportowy „Piątka”	6 000 zł	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w środowisku szkolnym w obwodzie Szkoły Podstawowej nr 5 w Łukowie
4.	Uczniowski Klub Sportowy „Dwójka”	6 000 zł	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w środowisku szkolnym w obwodzie Szkoły Podstawowej nr 2 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Łukowie
5.	Uczniowski Klub Sportowy „Trójka”	6 000 zł	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w środowisku szkolnym w obwodzie Szkoły Podstawowej nr 3 w Łukowie
6.	Stowarzyszenie Piłki Ręcznej Łukovia Łuków	28 000 zł	Prowadzenie sekcji piłki ręcznej - szkolenie i udział w zawodach
7.	Łukowski Klub Sportowy „Orleń” Łuków	350 000 zł	Szkolenie i współzawodnictwo sportowe dzieci i młodzieży szkolnej zamieszkującej na terenie Miasta Łuków, na poziomie szkół podstawowych i ponadpodstawowych w piłce nożnej, obejmujące min. 5 grup szkoleniowych w różnych kategoriach wiekowych, w zapasach
8.	Klub Olimpijczyka Ziemi Łukowskiej	20 000 zł	Szkolenie i współzawodnictwo sportowe dzieci i młodzieży szkolnej na poziomie szkół podstawowych i ponadpodstawowych w podnoszeniu ciężarów i kulturystyce
9.	Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Nasz Region”	15 000 zł	Szkolenie i współzawodnictwo sportowe dzieci i młodzieży szkolnej zamieszkującej na terenie Miasta Łuków, na poziomie szkół podstawowych i ponadpodstawowych w zawodach organizowanych przez Polski Związek Kickboxingu
10.	Stowarzyszenie „Centrum Przedsiębiorczości, Integracji i Edukacji” OPP	3 500 zł	Organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych
11.	Klub Sportowy Głuchych Hetman	3 500 zł	
12.	Międzyszkolny Klub Sportowy „Delfinek”	16 000 zł	Prowadzenie sekcji pływackiej - szkolenie i udział w zawodach
13.	Łukowskie Stowarzyszenie Rozwoju	25 000 zł	Szkolenie w zakresie piłki nożnej chłopców do wieku trampkarza młodszego zamieszkujących na terenie Miasta Łuków na bazie miejskich szkół podstawowych (min. 3 grupy szkoleniowe w różnych kategoriach wiekowych)
14.	Stowarzyszenie Szachistów „Szachpol” w Łukowie	7 000 zł	Szkolenie i współzawodnictwo sportowe w szachach dla mieszkańców Łukowa

13.		4 500 zł	Zorganizowanie imprezy integrującej środowiska trzeźwościowe, kluby abstynenckie i grupy AA.
14.	Klub Abstynenta „Jutrzenka”	36 000 zł	Zorganizowanie obozu terapeutycznego dla członków Klubu Abstynenta i ich rodzin, połączonego z realizacją programu zajęć terapeutycznych prowadzonych przez terapeutę posiadającego odpowiednie kwalifikacje zawodowe.
15.	Chorągiew Lubelska Związku Harcerstwa Polskiego / Hufiec ZHP Łuków	18 000 zł	Zorganizowanie zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży pod nazwą „Bez ekranu - twarzą w twarz”
17.	Stowarzyszenie Piłki Ręcznej „ŁUKOVIA”	3 000 zł	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży zagrożonej podejmowaniem zachowań ryzykownych poprzez treningi i zawody sportowe.
18.	Łukowskie Stowarzyszenie Rozwoju	3 500 zł	
19.	Stowarzyszenie Szachistów „Szachpol” w Łukowie	3 000 zł	

Tabela 3. Wykaz podmiotów (organizacji pozarządowych) realizujących zadania publiczne w ramach pożytku publicznego ze środków Miasta Łuków w 2023 r. Źródło: opracowanie własne.

Jednocześnie można dostrzec dalszy wzrost chęci realizowania zadań publicznych przez organizacje pozarządowe. Zaobserwowano zwiększającą się wtórną socjalizację i chęć uczestnictwa mieszkańców w zadaniach dla nich skierowanych (np. zawody sportowe na różnym szczeblu zaawansowania). Coraz większym problemem dla organizacji pozarządowych był natomiast wzrost cen produktów i usług spowodowany zwiększającą się inflacją w 2023 r. Dotychczas realizowane cykliczne zadania musiały zostać ponownie przeanalizowane pod kątem niezbędnych wydatków i ich zakresu. Dostrzegając to zagrożenie, Urząd Miasta starał się zwiększać w miarę możliwości finansowych wysokość dofinansowania poszczególnych zadań publicznych.

Ponadto, by maksymalnie zwiększyć szansę organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych Miasto Łuków podjęło działania polegające na wdrożeniu jak największej liczby zadań o charakterze uproszczonym, działając na podstawie art. 19a. Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Dzięki takiemu rozwiązaniu, to organizacje dostały możliwość zgłaszania swoich pomysłów i inicjatyw, bez potrzeby ogłaszania otwartego konkursu ofert. Tym samym organizacje dawały gwarancję wykonania danego zadania publicznego skupiając się na tych zadaniach, które były możliwe do realizacji. Jednocześnie należy zauważyć, że zaproponowany tryb współpracy i realizacji zadań przez wspomniane „małe granty” ma swoje ograniczenia. Najważniejsze z nich to: czas realizacji zadania nie może przekroczyć 90 dni, a dotacja nie może przekroczyć kwoty 10 000 zł. Dzięki wymienionym wyżej przepisom, udało się zrealizować następujące zadania publiczne:

Lp.	Oferent	Kwota dotacji	Nazwa zadania
1.	Chorągiew Lubelska ZHP	9 000,00	Formy aktywności dla młodzieży, kształtujące postawy aktywności społecznej, umiejętności interpersonalne („Na harcerskim szlaku IV”)
2.	Fundacja ARUA	8 000,00	Arua Ice CUP - ŁUKÓW - II etap
3.	Łukowskie Stowarzyszenie Wspierania Osób z Autyzmem i ich Rodzin „Labirynt”	5 000,00	Zorganizowanie wycieczki integracyjnej dla dzieci i młodzieży do miejsc związanych z historią i tradycją naszego regionu.
4.	Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Łukowskiej „Łukowiacy”	9 974,00	Przygotowania Zespołu Pieśni i Tańca Ziemi Łukowskiej „Łukowiacy” do sezonu koncertowego
5.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łukowskiej	3 800,00	Dzień z kulturą średniowieczną - Templariusze znowu w Łukowie
6.	Chorągiew Lubelska Związku Harcerstwa Polskiego	10 000,00	Zajęcia dla młodzieży, upowszechniające różne dziedziny kultury i sztuki oraz dziedzictwo narodowe („HAK, czyli Harcerska Akcja Kulturalna”)
7.	Fundacja Jana Chrzciciela na zadanie:	5 000,00	Piknik dla dzieci „Postaw na rodzinę”
8.	Stowarzyszenie Kulturalna Inicjatywa Społeczna	9 000,00	Mural poświęcony mieszkańcom os. Klimeckiego
9.	Fundacja Cegiełkowo Pasja i Pomoc	9 000,00	Wydanie publikacji: album fotograficzny pt. „W 365 zdjęć po Łukowie”
10.	Stowarzyszenie miłośników dawnej motoryzacji „Motoweterani”	5 000,00	Motożyła
11.	Łukowskie Stowarzyszenie Rozwoju	6 000,00	II Łukowskie Spotkania Historyczne
12.	Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Łukowskiej „Łukowiacy”	3 000,00	Organizacja warsztatów w celu opracowania układu choreograficznego regionu biłgorajskiego
13.	Stowarzyszenie Kulturalna Inicjatywa	10 000,00	Nowe a stare tradycje
14.	Stowarzyszenie Rowerowy Łuków	7 000,00	Rowerowy Łuków dla Łukowa - promocja Miasta Łuków podczas VI Biegu Kolarskiego o Puchar Henryka Sienkiewicza 20 sierpnia 2023 w Woli Okrzejskiej oraz imprezach okolicznościowych
15.	Stowarzyszenie Rowerowy Łuków	3 000,00	Rowerowy Łuków dla Łukowa i Ziemi Łukowskiej - promocja Miasta Łuków podczas wakacyjnych przejażdżek z Rowerowym Łukowem
16.	Klub Biegacza V-Max Adamów	10 000,00	Promocja Miasta Łuków podczas imprezy sportowej „Triathlon w Zimnej Wodzie”
17.	Łukowski Klub Karate Kyokushin Mawashi	2 000,00	Zamień smartfona na kimona
18.	Stowarzyszenie „Aktywni z Pasją” na zadanie:	3 000,00	Zagospodarowanie czasu wolnego podopiecznym - osobom z dysfunkcjami
19.	Łukowskie Stowarzyszenie Rozwoju	7 000,00	Sylwestrowy Familijny Piknik Piłkarski

Tabela 4. Wykaz podmiotów (organizacji pozarządowych) realizujących zadania o charakterze uproszczonym ze środków Miasta Łuków w 2023 r, działając na podstawie art. 19a. Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Źródło: opracowanie własne.

3. Finanse publiczne miasta w 2023 r.

Szczegółowe dane na temat dochodów i wydatków znajdują się w sprawozdaniu z realizacji budżetu miasta za 2023 rok. Wykonane dochody Miasta w ubiegłym roku oszacowano na kwotę 142 042 202,71 zł wobec 150 243 215,30 zł w roku 2022. W przypadku wydatków Miasta, w 2023 r. osiągnięto kwotę 139 921 112,88 zł wobec 153 273 480,27 zł rok wcześniej. Zadłużenie Miasta na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosło 16 252 902,00 zł co stanowi 11,44 % wykonanych dochodów. Rok wcześniej w tym zakresie osiągnięto kwotę 13 779 354,00 zł, tj. 9,17 % wykonanych dochodów Miasta w 2022 r.

3.1. Pozyskanie środków zewnętrznych

W 2023 roku Miasto Łuków złożyło 27 wniosków o dofinansowanie przygotowanych przez Wydział Zarządzania Projektami i Promocji o całkowitej wartości projektów 63 488 024,69 zł, w tym wnioskowanej kwocie dofinansowania 52 705 847,99 zł. Zestawienie wniosków z kwotami stanowi załącznik nr 1 do niniejszego Raportu.

Ponadto w 2023 roku Miasto Łuków zawarło 15 umów o dofinansowanie o całkowitej wartości 35 268 798,47 zł, w tym przyznanej kwocie dofinansowania 23 366 718,33 zł. Cztery z ww. umów, na łączną kwotę dofinansowania 10 639 601,58 zł dotyczą wniosków aplikacyjnych złożonych przez Miasto Łuków jeszcze w 2022 roku. Szczegóły dotyczące umów przedstawia załącznik nr 2 do niniejszego Raportu.

4. Strategie, Polityki i Programy realizowane przez Miasto Łuków

4.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, to dokument strategiczny, aczkolwiek nie będący aktem prawa miejscowego. Mimo to jego ustalenia są wiążące przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W 2023 roku w mieście obowiązywało studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łuków uchwalone jeszcze w 2007 r. i zmienione w zasadniczym zakresie dla całego miasta w granicach administracyjnych w 2016 roku. Ostatnia jednostkowa zmiana zatwierdzona była Uchwałą Nr LXX/534/2023 Rady Miasta Łuków z dnia 26 stycznia 2023 r. i dotyczyła terenu o powierzchni około 53 ha położonego przy ul. Radzyńskiej, wskutek której wprowadzono nowe tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oceniane jest co najmniej raz w ciągu kadencji pod kątem aktualności w ramach sporządzania analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. W Łukowie procedura oceny aktualności tego dokumentu

miała miejsce w roku 2023². Studium wyznacza kilkanaście stref funkcjonalnych, dotyczących m. in. zabudowy mieszkaniowej, terenów rolniczych, usługowych, przemysłowych, terenów zielonych, turystycznych sportu i rekreacji, terenów dróg publicznych, kolei bądź zalesionych.

Dodatkowo ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688), która weszła w życie 24 września 2024 r. dokonano reformy planowania przestrzennego. Jedną z najważniejszych zmian polega na zastąpieniu dotychczasowych studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nowym rodzajem aktu planowania przestrzennego, tj. planem ogólnym gminy. Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do dnia wejścia w życie planu ogólnego w danej gminie, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2025 r.

Od dnia utraty mocy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo jego zmiany będzie możliwe, jeżeli w danej gminie wejdzie w życie plan ogólny gminy (z wyjątkami opisanymi w ustawie). Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego, a jego ustalenia muszą być uwzględniane przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego³.

4.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowią podstawę planowania przestrzennego na terenie miasta. Są aktem prawa miejscowego - uchwała je Rada Miasta Łuków - i ogłaszane są przez wojewodę w wojewódzkim dzienniku urzędowym. W 2023 r. 98% powierzchni miasta zostało objętych MPZP. Plany te uchwalone zostały na podstawie obecnie obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁴.

W 2023 roku Rada Miasta Łuków uchwaliła 3 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni ok. 22 ha:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łuków dla terenu położonego w Łukowie przy ul. Łapiguz;

² Zakończyło ją podjęcie przez Radę Miasta Łuków Uchwały Nr LXXXV/676/2024 z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Łuków.

³ Ustalenia planu ogólnego określa się uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, w tym politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, opracowanie ekofizjograficzne, zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie. W planie ogólnym gminy ustala się: podział obszaru na strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne, które obejmują gminny katalog stref planistycznych oraz mogą obejmować gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej. W gminnym katalogu stref planistycznych określa się profil funkcjonalny stref oraz, w zależności od rodzaju strefy, wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy, wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

⁴ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.).

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Łuków dla terenu położonego w Łukowie pomiędzy ul. Wereszczaków a ul. Wileńską;
- zmiana w części tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Łuków dla terenu położonego w Łukowie pomiędzy granicami administracyjnymi miasta od strony południowej, terenem PKP, ul. Warszawską, ul. Doktora Andrzeja Rogalińskiego, ul. 700-lecia i ul. Świderską z wyłączeniem działek Nr 7558/4 i Nr 7558/5.

Równolegle w 2023 roku trwały prace nad 3 miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego miasta Łuków dla terenu położonego w Łukowie, tj.:

- pomiędzy terenem PKP, rzeką Krzną Południową, ul. Doktora Andrzeja Rogalińskiego, ul. Partyzantów, ul. Cieszkowizna, ul. Prusa i ul. Międzyrzeczką;
- pomiędzy terenem PKP, ul. Żelechowską, ul. Warszawską oraz rzeką Krzną Południową;
- dla terenów położonych od południowo-wschodniej strony miasta Łuków.

4.3. Lokalne Standardy Urbanistyczne

Lokalne Standardy Urbanistyczne są jednym z niewielu narzędzi, które pomagają w utrzymaniu ładu przestrzennego na terenie miasta. Po wejściu w życie Ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących, zgodnie z art. 5 ust. 3 ww. Ustawy, inwestycję mieszkaniową lub inwestycję towarzyszącą można realizować niezależnie od istnienia ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, pod warunkiem, że nie jest sprzeczna ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz uchwałą o utworzeniu parku kulturowego.

W 2023 roku wpłynęły 2 wnioski o ustalenie lokalizacji inwestycji mieszkaniowej na podstawie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących oraz uchwały Nr IX/91/2019 Rady Miasta Łuków z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia lokalnych standardów urbanistycznych dla miasta Łuków.

4.4. Program ochrony środowiska dla Miasta Łuków na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Wyżej wymieniony program (przyjęty przez Radę Miasta Łuków 27 stycznia 2022 roku) jest kontynuacją programu na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024. Koordynowany jest przez Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Łuków i nastawiony na podniesienie walorów przyrodniczych i ekologicznych Miasta. Program określa cel nadrzędny oraz cele szczegółowe dotyczące poszczególnych obszarów interwencji. W dokumencie zawarto informacje dotyczące aspektów finansowych realizacji Programu oraz harmonogram działań wraz z koncepcją monitoringu jego wdrażania. Wszystkie cele, kierunki

interwencji i zadania zawarte w Programie zostały zdefiniowane po przeprowadzeniu dokładnej analizy stanu środowiska Miasta Łuków⁵.

Realizując powyższe zadania, samorząd miejski prowadzi stały pomiar zanieczyszczeń powietrza przy użyciu 3 czujników jakości powietrza zlokalizowanych przy Szkole Podstawowej nr 2 (ul. Cieszkowizna 13), Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Łukowie (ul. Świderska 42) oraz na budynku Przedszkola Integracyjnego nr 1 (ul. ks. M. Bednarczyka 3). Czujniki umożliwiają monitorowanie jakości powietrza w zakresie stężenia pyłów zawieszonych PM 2.5, PM 10, wilgotności, ciśnienia oraz temperatury powietrza.

Ponadto w zakresie edukacji ekologicznej Miasto Łuków w 2023 roku wspierało inicjatywy społeczne oraz wydarzenia proekologiczne. Organizowało „Bezpieczny Peleton” w ramach obchodów Europejskiego Dnia bez Samochodu, wspierało także konkursy tematyczne w miejskich placówkach oświatowych.

4.5. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Łuków

Celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej jest określenie, na podstawie analizy aktualnego stanu w zakresie zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych na obszarze Miasta Łuków, działań zmierzających do redukcji zużycia energii, zwiększenia wykorzystania źródeł odnawialnych oraz ograniczenia emisji dwutlenku węgla wraz z ekonomiczno-ekologiczną oceną ich efektywności. Plan zakłada też spójność z dokumentami wyższego szczebla na poziomie europejskim, krajowym i wojewódzkim⁶, w zakresie pyłu PM_{2,5} (faza II) i benzo(a)pirenu. Podczas tworzenia dokumentu przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w mieście.

⁵ Cele i kierunki działania opisane w powyższym dokumencie to: 1) ochrona klimatu i jakości powietrza: poprawa jakości powietrza na terenie Miasta Łuków; 2) zagrożenia hałasem: poprawa klimatu akustycznego na terenie Miasta Łuków; 3) pola elektromagnetyczne: ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym; 4) gospodarowanie wodami: gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody oraz racjonalizacja korzystania z wód i optymalizacja zużycia wody; 5) gospodarka wodno-ściekowa: prowadzenie zrównoważonego gospodarowania wodami umożliwiającego osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód na terenie Miasta Łuków; 6) zasoby geologiczne: zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi na terenie Miasta Łuków; 7) gleby: ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu; 8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów: racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, uwzględniającą zrównoważony rozwój Miasta Łuków; 9) zasoby przyrodnicze: ochrona różnorodności biologicznej, krajobrazowej i geologicznej na terenie Miasta Łuków; 10) zagrożenia poważnymi awariami: zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii na terenie Miasta Łuków.

⁶ W tym z Uchwałą nr XLIX/716/2023 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie przyjęcia Aktualizacji „Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonych PM₁₀ i PM_{2,5} oraz docelowego benzo(a)pirenu”.

W 2023 roku dokonano aktualizacji Planu⁷. Przedmiotowy dokument powstał z potrzeby opracowania przejrzystej, kompleksowej i realistycznej strategii poprawy sytuacji i zgodnie z intencją powinien przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, poprawy wizerunku miasta, zwiększenia dostępu do krajowych i europejskich funduszy, a także zwiększenia bezpieczeństwa i niezależności energetycznej. Plan ten jest też narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na szczeblu lokalnym, którego głównym założeniem jest ograniczenie emisji dwutlenku węgla do powietrza.

Ponadto na mocy porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie w 2023 r. w Urzędzie Miasta Łuków funkcjonował punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”. W punkcie w trakcie ubiegłego roku udzielono 126 konsultacji, przyjęto 55 wniosków o dofinansowanie i rozliczono 32 wniosków o płatność. Ponadto przeprowadzono dwa spotkania informacyjne dla mieszkańców Łukowa oraz osób spoza miasta.

4.6. Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Łuków

Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Łuków (PONE) wyznacza działania, jakie samorząd będzie podejmował w zakresie spalania paliw w indywidualnych źródłach ciepła, których realizacja przyczyni się m. in. do poprawy jakości życia mieszkańców na terenie miasta. Zasadą działania PONE jest dofinansowanie do wymiany źródła ciepła w obiektach mieszkalnych jednorodzinnych zlokalizowanych na terenie Miasta Łuków.

W ramach realizacji przedmiotowego Programu w 2023 roku, Burmistrz Miasta Łuków ogłosił nabór wniosków o udzielenie dotacji celowej na wymianę starego źródła ciepła na nowe i ekologiczne. W wyniku przeprowadzonego naboru udzielono 5 dotacji mieszkańcom miasta na łączną kwotę 25 000 zł.

W związku z działaniami realizowanymi w ramach Zintegrowanego Systemu Ograniczania Niskiej Emisji (ZONE) prowadzone były także prace polegające na zbieraniu danych dotyczących parametrów technicznych budynku oraz źródeł ogrzewania. Wdrożenie ZONE przyczyni się m. in. do poprawy jakości życia mieszkańców na terenie Miasta Łuków. W ramach kolejnego etapu ZONE będzie przeprowadzana inwentaryzacja budynków, której wynikiem będzie uproszczony audyt termooenergetyczny. Proces ten da realny obraz obecnego stanu budynków i pozwoli sprawnie zdefiniować potrzeby remontowe i termomodernizacyjne.

⁷ Uchwała Nr LXXXIII/641/2023 Rady Miasta Łuków z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia do realizacji „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Łuków”.

4.7. Gminny Program Rewitalizacji

Jeszcze w 2022 roku lokalny samorząd przystąpił do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Łuków na podstawie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji⁸. Natomiast w roku ubiegłym, po podjęciu przez Radę uchwały o przystąpieniu do GPR, Burmistrz Miasta Łuków ogłosił 7 lutego 2023 r. informację o podjęciu uchwały wyznaczając termin zgłaszania propozycji dotyczących programu rewitalizacji oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W celu włączenia się w prace nad rewitalizacją zorganizowano otwarte spotkania konsultacyjne dla mieszkańców miasta, a także dla organizacji pozarządowych oraz spotkanie z seniorami.

Również w 2023 r. odbyły się konsultacje społeczne dotyczące projektu uchwały Rady Miasta Łuków w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, a także ogłoszono nabór na Członków Komitetu Rewitalizacji.

W chwili obecnej trwają prace nad dokumentem.

4.8. Strategie Rozwoju Ponadlokalnego

4.8.1. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Łukowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2020-2030

Rok 2023 był drugim rokiem wdrażania Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Łukowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2020-2030 przez partnerstwo ośmiu jednostek samorządu terytorialnego, tj. Miasto Łuków (Lidera) oraz Gminę Adamów, Gminę Krzywdą, Gminę Łuków, Gminę Stanin, Miasto Stoczek Łukowski, Gminę Stoczek Łukowski, Gminę Wojcieszków (Partnerów). W ramach monitoringu ww. Strategii za 2023 r. dokonano ewaluacji stanu realizacji poszczególnych zadań oraz wskaźników przypisanych do celów operacyjnych. Poniższe tabele zawierają dane dotyczące stanu realizacji przez Miasto Łuków kluczowych wskaźników realizacji celów.

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Częstotliwość pomiaru	Miasto Łuków (stan na 31.12.2023 r.)
Powierzchnia wspartych (przygotowanych) terenów inwestycyjnych	ha	rok	6,56
Liczba wspartych inkubatorów przedsiębiorczości	szt.	rok	0
Liczba podmiotów realizujących inwestycje na terenach inwestycyjnych	szt.	rok	1

⁸ W dniu 27 października 2022 r. Rada Miasta Łuków podjęła Uchwałę nr LXV/475/2022 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Łuków, a 20 grudnia 2022 r. Uchwałę nr LXIX/516/2022 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Łuków.

Tabela 5. Kluczowe wskaźniki realizacji celu operacyjnego 1: Wsparcie przedsiębiorców i tworzenie warunków do powstania atrakcyjnych miejsc pracy. Źródło: opracowanie własne.

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Częstotliwość pomiaru	Miasto Łuków (stan na 31.12.2023 r.)
Długość ścieżek rowerowych	km	rok	0
Liczba nowych turystycznych produktów sieciowych	szt.	rok	0
Liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów rekreacyjno-sportowych	szt.	rok	1
Liczba nowych sportowych/kulturalnych wydarzeń organizowanych na terenie ŁOF	szt.	rok	70
Liczba turystów odwiedzających teren ŁOF	szt.	rok	47 612

Tabela 6. Kluczowe wskaźniki realizacji celu operacyjnego 2: Tworzenie atrakcyjnych warunków do życia dla mieszkańców. Źródło: opracowanie własne.

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Częstotliwość pomiaru	Miasto Łuków (stan na 31.12.2023 r.)
Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła	szt.	rok	0
Liczba projektów partnerskich	szt.	rok	0
Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3 - dwustronna interakcja	szt.	rok	0
Liczba zrealizowanych programów profilaktyki i polityki zdrowotnej	szt.	rok	37
Liczba uczniów i nauczycieli, którym w wyniku realizowanych projektów polepszyły się warunki kształcenia	szt.	rok	1 850
Liczba nowoutworzonych podmiotów ekonomii społecznej	szt.	rok	0
Liczba inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe	szt.	rok	0
Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami	szt.	rok	0

Tabela 7. Kluczowe wskaźniki realizacji celu operacyjnego 3: Łukowski Obszar Funkcjonalny obszarem odpornym na zmiany klimatu i niespodziewane wydarzenia. Źródło: opracowanie własne.

4.8.2. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łukowa na lata 2021-2030

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łukowa na lata 2021-2030 jest dokumentem strategicznym, dla partnerstwa czterech jednostek samorządu terytorialnego, tj. Miasta Łuków (Lidera) oraz Gminy Łuków, Gminy Stanin, Powiatu Łukowskiego (Partnerów), niezbędnym do realizacji partnerskich przedsięwzięć na rzecz

rozwoju terytorialnego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łukowa przy wykorzystaniu instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027. W 2023 roku, mając na względzie rekomendacje Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, przystąpiono do aktualizacji ww. Strategii.

4.9. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Łuków

Zadaniem własnym gminy jest m.in. realizacja zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. W Łukowie zadania te koordynował w 2023 r. Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łuków.

W 2023 roku sporządzono i podpisano 64 umowy cywilno-prawne (w tym 10 umów z organizacjami pozarządowymi). W ramach obsługi Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opracowano i wydano 40 postanowień opiniujących punkty sprzedaży napojów alkoholowych, wezwano na rozmowę 65 osób nadużywających alkohol, z których stawilo się 25 osób. Złożono ponadto 19 wniosków do sądu o zobowiązanie poddaniu się leczeniu i o skierowanie na badanie przez biegłych. Komisja przeprowadziła 81 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i nie stwierdziła łamania przepisów ustawy.

W 2023 r. na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii wydano 951.745,00 zł. Środki te pochodzą m.in. z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu w mieście oraz części opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym. Środki te można wykorzystać jedynie na cele określone w Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁹.

4.10. Łukowski Budżet Obywatelski

Łukowski Budżet Obywatelski to funkcjonujące od 2022 roku narzędzie, umożliwiające włączenie mieszkańców do procesu współdecydowania o kształcie miejskiego budżetu i charakteru realizowanych inwestycji. ŁBO przewiduje udział także osób niepełnoletnich poprzez, które mogą zgłaszać projekty projektów do zrealizowania, a także oddawać na nie głosy.

W 2023 r. przeprowadzoną jedną edycję budżetu obywatelskiego (na rok 2024), udostępniając mieszkańcom m.in. specjalny serwis internetowy, umożliwiający zgłaszanie projektów oraz

⁹ Więcej informacji na temat Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Łuków na lata 2022-2024 można uzyskać z załącznika do Uchwały nr LV/407/2022 Rady Miasta Łuków z dnia 1 kwietnia 2022 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Łuków na lata 2022-2024. Informacje z wykonania w 2023 r. niniejszego Programu i efektów jego realizacji przedłożone zostaną też Radzie Miasta w terminie do dnia 30 czerwca 2024 roku. Stosowny dokument jest w trakcie opracowywania.

oddawanie głosów. Do ŁBO zgłoszonych zostało 9 projektów, z czego 6 przeszło weryfikację formalną i merytoryczną i zostało poddanych głosowaniu. Z kolei te trwały od 11 do 24 września, a oddanych głosów zanotowano 1023¹⁰. Wynik głosowania spowodował, że zwycięskim projektem ubiegłorocznej edycji Łukowskiego Budżetu Obywatelskiego okazał się pomysł realizacji nowych nasadzeń drzew oraz zakup roślin, by uczynić miasto bardziej zielonym. Projekt „Zielony Łuków - dbajmy o miejską zielen” oszacowany na 200 tys. zł zyskał uznanie 373 łukowian. Nad całością procesu czuwał Zespół ds. budżetu obywatelskiego¹¹, który opiniował formalnie i merytorycznie propozycje inwestycji zgłaszane przez mieszkańców, a także czuwał nad samym procesem głosowania.

5. Gospodarka przestrzenna

5.1. Ład przestrzenny

Ład przestrzenny wpływa na to, w jaki sposób postrzegamy daną okolicę. W utrzymaniu ładu przestrzennego pomagają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które określają zasady, co i w jaki sposób może być wybudowane na danym obszarze. W Łukowie obowiązują 48 takich planów. Ponadto, w Urzędzie Miasta Łuków cały czas trwała analiza złożonych i napływających na bieżąco wniosków w sprawie zmiany planów miejscowych w celu wybrania kolejnego terenu przeznaczanego do zmiany. W 2023 roku wpłynęło 17 wniosków dla części miasta gdzie nie jest procedowana zmiana planu. Więcej informacji na ten temat znaleźć można również w punktach 4.1, 4.2 i 4.3 niniejszego Raportu.

5.2. Gminny zasób nieruchomości

Zgodnie z art. 24 ust. 1 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Zasobem tych nieruchomości gospodaruje burmistrz.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. 13,5% (tj. 484,28 ha) powierzchni miasta wynoszącej 3 575 ha (35,75 km²) stanowiło własność Miasta Łuków, z czego 38,59 ha ww. powierzchni oddane było w użytkowanie wieczyste, a 13,48 ha w trwały zarząd. Grunty w zasobie nieruchomości Miasta

¹⁰ Spośród 1023 głosów oddanych przez mieszkańców, ważnych okazało się 1007 głosów. 937 głosów (tj. 93%) stanowiły głosy oddane przez Internet, z czego 729 głosów (tj. 78% głosów internetowych) oddano za pośrednictwem urządzeń mobilnych, takich jak smartfon czy tablet. Inne statystyki to 583 głosy oddane przez kobiety i 424 oddane przez mężczyzn (58% do 42%) oraz najliczniejsza grupa wiekowa 36-42 lata (tj. 40,2% głosujących).

¹¹ Zespół ds. budżetu obywatelskiego powołany został w drodze zarządzenia przez burmistrza miasta. W jego skład weszli (w kolejności alfabetycznej): 1) Leonard Baranowski - radny Miasta Łuków; 2) Tomasz Goławski - Kierownik Referatu Promocji w Wydziale Zarządzania Projektami i Promocji Urzędu Miasta Łuków; 3) Sebastian Ignaciuk - radny Miasta Łuków; 4) Maciej Nurzyński - radny Miasta Łuków; 5) Monika Ostrowska - starszy inspektor Wydziału Finansowego Urzędu Miasta Łuków; 6) Arkadiusz Pogonowski - radny Miasta Łuków; 7) Mateusz Popławski - Zastępca Burmistrza Miasta Łuków; 8) Maciej Tomasiak - Naczelnik Wydziału Inwestycji Urzędu Miasta Łuków; 9) Anita Wojtal - Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Łuków.

Łuków obejmują przede wszystkim grunty pod drogami publicznymi i wewnętrznymi, grunty rolne, grunty pod budynkami użyteczności publicznej (tj. siedzibami organów administracji publicznej, szkołami, przedszkolami, instytucji kultury, obiektami sportu i rekreacji), grunty pod budynkami komunalnymi mieszkalnymi, a także grunty pod parki i skwery.

Ponadto na dzień 31 grudnia 2023 r., zgodnie z ewidencją gminnego zasobu nieruchomości prowadzoną w programie „Mienie 2”, w skład zasobu weszły grunty o łącznej powierzchni 445,69 ha. Opracowaniem objęto nieruchomości o uregulowanym stanie prawnym, czyli takie, do których Miasto Łuków posiada tytuł własności. Szczegóły przedstawia tabela poniżej.

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Powierzchnia Miasta Łuków	3 575 ha	3 575 ha	3 575 ha
Grunty stanowiące własność Miasta Łuków	482,96 ha	482,47 ha	484,28 ha
Gminny zasób nieruchomości, w tym:	443,86 ha	443,42 ha	445,69 ha
• grunty w użytkowaniu gminnych jednostek organizacyjnych	9,66 ha	13,27 ha	13,27 ha
• grunty oddane w trwały zarząd	13,52 ha	13,48 ha	13,48 ha
• grunty oddane w dzierżawę	96,76 ha	93,31 ha	92,08 ha
Grunty gminy przekazane w użytkowanie wieczyste	39,10 ha	39,05 ha	38,59 ha

Tabela 8. Zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu oraz nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste w latach 2021-2023.

5.3. Gospodarowanie nieruchomościami

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz przepisami Kodeksu cywilnego, nieruchomościami stanowiącymi własność Miasta Łuków gospodaruje burmistrz. W ramach powyższego, w 2023 roku Miasto:

- nabyło 9 działek o łącznej powierzchni 2545 m² za łączną kwotę 433 810 zł, przeznaczonych m. in. pod ulice miejskie i planowane do wybudowania parkingi dla mieszkańców (nieruchomości przy ul. Jana Pawła II, ul. Południowej, poblizu ul. Stodolnej, przy ul. Wileńskiej);
- wypłaciło 268 495 zł odszkodowania za działki gruntu o łącznej powierzchni 2418 m², wydzielone pod drogi publiczne gminne, które przeszły na własność Miasta Łuków z nieruchomości, której podział został dokonany na wniosek właściciela, na podstawie umów cywilno-prawnych;
- wypłaciło łącznie 1 011 057,95 zł odszkodowania za grunty, które stały się własnością Miasta Łuków¹²;

¹² Były to grunty przejęte: 1) zgodnie z ostateczną decyzją Starosty Łukowskiego Nr 1370/2021 z dnia 18.03.2022 r. znak B.6740.5.2021.EM o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. „Budowa ulicy Podgórznej w mieście Łuków”; 2) Zgodnie z ostateczną decyzją Starosty Łukowskiego Nr 1367/2021 z dnia 28.02.2022 r., znak B.6740.4.2021.EM o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. „Budowa ulic pomiędzy ulicami:

- nabyło 1 działkę o powierzchni 698 m², wydatkując łącznie na ten cel kwotę 142 781,37 zł¹³.

Miasto na koniec ubiegłego roku posiadało także 388 umów dzierżawy (m.in. grunty pod garażami - 282 umowy; grunty pod handel i usługi - 24 umowy; grunty rolne - 72 umowy; grunty na inne cele - 10 umów) oraz umowy nieodpłatnego użytkowania gruntów z jednostkami podległymi (ŁOK, OSiR, MBP). Dochód z tytułu czynszu dzierżawnego w 2023 roku wyniósł 70 988,51 zł (bez podatku VAT) wobec 73 859,31 zł netto w roku 2022. Samorząd ponadto:

- oddał nieodpłatnie na rzecz GIOŚ w Warszawie teren pod ustawienie mobilnej stacji monitoringu jakości powietrza¹⁴;
- dzierżawił grunt (ciąg pieszki) z kładką na rzece Krzna, łączącą park miejski z ulicą Browarną (roczny czynsz za dzierżawę wyniósł 10 982,40 zł) oraz grunt stanowiący drogę rowerową położony przy Bulwarze 100-lecia Odzyskania Niepodległości (roczny czynsz dzierżawny w wysokości 2000 zł).

Mówiąc natomiast o zbyciach nieruchomości, w 2023 r. sprzedane w drodze przetargu zostały nieruchomości o łącznej powierzchni blisko 7500 m² i na łączną wartość 614 808 zł netto. Przeznaczenie powyższych to głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz usługi oraz utrzymanie terenów użytków zielonych, łąk i pastwisk. Ważnym z perspektywy władz miasta wydarzeniem było także przekazanie w drodze darowizny na rzecz Skarbu Państwa nieruchomości położonej pomiędzy ul. Wereszczakówny, a ul. Wileńską. Mowa tu o terenie o powierzchni 8360 m² i wartości 2 289 000 zł na potrzeby wybudowania nowej siedziby Sądu Rejonowego w Łukowie. Zgodę na dokonanie powyższego wyrazili jednogłośnie obecni na sali obrad radni podczas sesji Rady Miasta Łuków 28 września ubiegłego roku¹⁵.

W 2023 roku Miasto zbyło na rzecz użytkowników wieczystych nieruchomości położone przy ul. Żelechowskiej i Warszawskiej. Dochód z tego tytułu wyniósł 178 950 zł (w tym raty ze sprzedaży nieruchomości w latach poprzednich). Równolegle kontynuowane były również prace zmierzające do uregulowania stanów prawnych gruntów zajętych pod ulice miejskie. Miasto nabyło m.in. nieruchomości stanowiące część ulicy Franciszka Wilczyńskiego, ulicę Adama Antoniego Kryńskiego oraz część ulicy Okrzei o powierzchni łącznej 1,1384 ha. W 2023 roku dokonano ponadto podziału geodezyjnego 5 działek stanowiących własność Miasta Łuków, jednej działki stanowiącej własność osoby fizycznej oraz jednej

Wereszczakówny, Zagrodową i Alejami Kaczorowskiego w m. Łuków”; 3) na podstawie prawomocnej decyzji Starosty Łukowskiego Nr 1341/2021 z dnia 28.03.2022 r. znak B.6740.3.2021.EM o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. „Budowa ulicy Królik w miejscowości Łuków wraz z infrastrukturą techniczną”.

¹³Nabycie nastąpiło na podstawie Wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie I Wydział Cywilny (tytułem roszczenia odszkodowawczego w związku z uchwaleniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łuków w 2011 r., polegającego na wykupie nieruchomości). W ramach łącznej kwoty 20 542,61 zł stanowiły m.in. koszty sądowe.

¹⁴ Jest to teren położony w bezpośrednim sąsiedztwie kompleksu sportowego w pobliżu rzeki Krzna, administrowanego przez OSiR w Łukowie. Umowa użyczenia gruntu (aneksowana we wrześniu 2023 r.) obowiązuje do 15 stycznia 2025 roku.

¹⁵ Uchwała nr LXXIX/604/2023 Rady Miasta Łuków z dnia 28 września 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości stanowiącej własność Miasta Łuków położonej w Łukowie pomiędzy ul. Wereszczakówny a ul. Wileńską.

działki stanowiącej własność Skarbu Państwa będącej w użytkowaniu wieczystym osoby prawnej. Podziału działek dokonano między innymi w celu wydzielenia dróg zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowania nieruchomości do sprzedaży.

5.3.1. Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa

Miasto Łuków jest udziałowcem w Spółce „Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa Lubelskie Sp. z o.o.” Jej celem jest budowanie mieszkań o umiarkowanym czynszu oraz ich późniejsza eksploatacja na zasadach najmu z prawem dojścia do własności przez osoby wynajmujące¹⁶.

Pomiędzy 20 listopada, a 29 grudnia 2023 r. w Urzędzie Miasta Łuków prowadzony był nabór wniosków o zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego budowanego w ramach inwestycji mieszkaniowej realizowanej przez SIM Lubelskie Sp. z o.o.¹⁷ W wyniku naboru złożono 171 wniosków, na podstawie których komisja utworzyła listę najemców obejmującą 60 osób oraz listę rezerwową najemców liczącą 110 osób. Wymienione listy zostały zatwierdzone przez Burmistrza Miasta i przekazane wraz z wnioskami i załącznikami do SIM Lubelskie Sp. z o.o. celem dokonania przydziału lokali mieszkalnych i podpisania umów partycypacyjnych.

6. Gospodarka komunalna

6.1. Gospodarka odpadami i oczyszczanie miasta

Gospodarowanie odpadami komunalnymi w Łukowie jest uregulowane przepisami ustawowymi oraz prawem miejscowym. W 2023 roku systemem odbierania odpadów komunalnych objęte zostały wszystkie nieruchomości położone na terenie miasta, zarówno zamieszkałe, jak i niezamieszkałe, na których powstają odpady. Odbiorem, transportem i zagospodarowaniem tychże na mocy przetargu zajmowało się Przedsiębiorstwo Usług i Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o. w Łukowie. Firma ta prowadziła równolegle Punkt Selekttywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Dodatkowo w ramach gminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi przeprowadzono dwie zbiórki zużytego sprzętu RTV i ADG oraz wielkogabarytów od właścicieli nieruchomości zamieszkałych.

¹⁶ Udziały w spółce SIM Lubelskie mają także Chełm, Hrubieszów, Izbica, Janów Lubelski, Krasnystaw, Kraśnik, Leśniowice, Międzyrzec Podlaski, Niemce, Opole Lubelskie, Ryki, Siennica Różana, Szczepleszyn, Terespol, Tomaszów Lubelski oraz Włodawa. Mieszkania w SIM dedykowane są dla osób i rodzin nie posiadających własnego mieszkania w danej miejscowości, które dysponują środkami na regularne opłacanie czynszu, jednak ich dochody są za niskie na zaciągnięcie kredytu hipotecznego na mieszkanie.

¹⁷ Powyższy nabór ogłoszony został przez Burmistrza Miasta Łuków na podstawie Uchwały Nr LXXXI/629/2023 Rady Miasta Łuków z dnia 26 października 2023 roku w sprawie kryteriów i zasad przeprowadzenia naboru wniosków o zawarcie umowy najmu lokali mieszkalnych budowanych w ramach inwestycji mieszkaniowej realizowanej przez społeczną inicjatywę mieszkaniową SIM Lubelskie Sp. z o.o. w Lublinie oraz na podstawie Zarządzenia Nr 148/2023 Burmistrza Miasta Łuków z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie ogłoszenia naboru oraz określenia wzoru wniosku o zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego budowanego w ramach inwestycji mieszkaniowej realizowanej przez społeczną inicjatywę mieszkaniową SIM Lubelskie Sp. z o.o. w Lublinie.

W 2023 roku obowiązywały stawki opłaty¹⁸ za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 20 zł miesięcznie od osoby przy założeniu, że daną nieruchomość zamieszkuje maksymalnie trzy osoby. W przypadku nieruchomości, gdzie mieszka większa ilość osób, stawka opłaty za czwartą i kolejną osobę wynosiła 17 zł. Ponadto właściciele nieruchomości zabudowanych budynkami jednorodzinnymi, mieli możliwość skorzystania z częściowego zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z tytułu kompostownia w kompostowniku przydomowym bioodpadów stanowiących odpady komunalne¹⁹. Natomiast dla właścicieli nieruchomości, których średni miesięczny dochód w roku poprzednim nie przekroczył kwoty uprawniającej do otrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, funkcjonowała kwota zwolnienia w wysokości 6 zł miesięcznie za każdą osobę wchodzącą w skład gospodarstwa domowego. Na koniec 2023 roku 1583 mieszkańców nieruchomości jednorodzinnych korzystało ze zwolnienia w części z opłaty za odpady komunalne z tytułu posiadania i kompostowania bioodpadów w przydomowym kompostowniku oraz 14 mieszkańców w drugim przypadku.

Miasto Łuków w 2023 roku z tytułu opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych uzyskało dochody w wysokości 7 451 401,85 zł. Natomiast wysokość wszystkich wydatków to 7 865 273,67 zł, co oznacza, że środki pozyskane z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi były niewystarczające na pokrycie kosztów funkcjonowania tego systemu. Dodatkowo, według złożonych deklaracji o wysokości opłaty zagospodarowanie odpadami komunalnymi, w ubiegłym roku systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objętych było 25 804 mieszkańców. Liczba ta jest mniejsza o 1 652 mieszkańców od 27 456 osób zameldowanych w Łukowie na pobyt stały. Ponadto:

- w związku ze zmianą liczby osób zamieszkałych na nieruchomości, wezwano 92 właścicieli do złożenia nowej deklaracji;
- wszczęto 3 postępowania administracyjne w celu naliczenia podwyższonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w związku z niewłaściwą segregacją;
- wydano 3 decyzje w sprawie utraty prawa do korzystania ze zniżki z tytułu kompostowania bioodpadów w przydomowych kompostownikach;
- wystawiono 1743 upomnień oraz 272 tytułów wykonawczych z tytułu zaległości w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

6.1.1. Statystyki dot. gospodarki odpadami

W 2023 roku z Łukowa odebrano 7745,17 ton odpadów (dla porównania w 2022 roku było to 8073,85 ton). Odpady niesegregowane (zmieszane) w ilości 38,55 ton stanowiły 0,5%

¹⁸ Aktualne opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wprowadzone zostały Uchwałą nr XXXIX/297/2021 Rady Miasta Łuków z dnia 29 kwietnia 2021r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki tej opłaty dla nieruchomości, na których zamieszkuje mieszkańcy oraz ustalenia stawki opłaty za pojemnik lub worek przeznaczony do zbierania odpadów komunalnych (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2021r., poz. 2081 z późn. zm.)

¹⁹ Zgodnie z Uchwałą nr XXXIX/298/2021 Rady Miasta Łuków z dnia 29 kwietnia 2021r. w sprawie zwolnień z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2021r., poz. 2082)

wszystkich odebranych odpadów. Największą frakcją odbieranych odpadów komunalnych stanowiły odpady kuchenne ulegające biodegradacji oraz pochodzące z pielęgnacji terenów zielonych (2876,13 ton, tj. 37,14% wszystkich odpadów)²⁰. Szczegóły liczbowe przedstawia tabela poniżej:

Lp.	Kod odpadu	Rodzaje odebranych odpadów komunalnych	Ilość odebranych odpadów w tonach
1.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	431,32
2.	20 01 01	Papier i tektura	2,78
3.	20 01 39	Tworzywa sztuczne	1,48
4.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	1049,88
5.	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	1,24
6.	15 01 07	Opakowania ze szkła	497,94
7.	20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	298,16
8.	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1598,86
9.	ex 20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	979,11
10.	20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	2268,35
11.	20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	133,65
12.	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	38,55
13.	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	6,26
14.	20 01 35 *	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	2,61
15.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	59,83
16.	10 01 01 lub ex 20 01 99	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	375,15
RAZEM:			7745,17

Tabela 9. Ilość w tonach zebranych odpadów komunalnych na terenie Miasta Łuków w roku 2023. Źródło: obliczenia własne.

Miasto Łuków - realizując w 2023 roku ustawowy obowiązek prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków - dokonało weryfikacji oraz zaewidencjonowało 75 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 392 zbiorników bezodpływowych. W ramach prowadzenia tego rejestru skontrolowano dokumenty potwierdzające korzystanie z usług asenizacyjnych przez mieszkańców na terenie miasta.

²⁰ Pomimo możliwości uzyskania ulgi z tytułu kompostowania bioodpadów w kompostownikach przydomowych, jak również wprowadzenia limitu jednorazowego wystawienia odpadów zielonych w okresie od kwietnia do listopada, w ilości dwóch pojemników lub worków o pojemności 120 litrów, frakcja odpadów biodegradowalnych wciąż jest największa.

6.2. Oświetlenie uliczne

Do zadań Zakładu Gospodarki Lokalowej w Łukowie należy utrzymanie oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Łuków. Ilość punktów świetlnych wynosi 3416 z czego 1968 stanowią oprawy świetlne w technologii LED (dla porównania w 2022 roku w mieście było 1441 opraw LED). W 2023 roku zanotowano 285 awarii oświetlenia o różnej skali uszkodzeń, zaczynając od wymiany źródła światła czy całej oprawy oświetleniowej a kończąc na robotach ziemnych w przypadku konieczności wymiany przewodu zasilającego.

6.3. Zieleń miejska i place zabaw

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2023 r. Miasto zwracało dużą uwagę na zieleni miejską. Część informacji w tym zakresie opisano w rozdziale 7.4 niniejszego Raportu, aczkolwiek należy mieć na uwadze, iż o tę dziedzinę troszczył się również Zakład Gospodarki Lokalowej, dbając chociażby o świąteczne dekorowania miasta.

ZGL dbał też o bieżące utrzymanie porządku i czystości na nieruchomościach Miasta Łuków o powierzchni 76 967 m², gdzie zebrano ponad 25 m³ odpadów komunalnych. Administrując placami zabaw o łącznej powierzchni 12 700 m², utrzymywał w tych miejscach porządek i czystość, wykonując także naprawy i konserwacje. Zestawienie placów zabaw przedstawia tabela poniżej:

Lp.	Obiekt i lokalizacja	
1.	Plac zabaw i Otwarta Strefa Aktywności	przy ul. 700-lecia
2.	Plac zabaw wraz z siłownią zewnętrzną	przy ul. Broniewskiego - Gałczyńskiego
3.	Plac zabaw wraz z siłownią zewnętrzną	przy ul. Chrobrego
4.	Otwarta Strefa Aktywności	przy ul. Konstytucji 3 Maja
5.	Plac zabaw „Muminek” wraz z siłownią	przy ul. Krasińskiego
6.	Plac zabaw	przy ul. Nowogródek
7.	Plac zabaw dla dzieci młodszych	przy ul. Rogalińskiego (park miejski)
8.	Plac zabaw dla dzieci starszych	
9.	Siłownia zewnętrzna	
10.	Trasa zdrowia	
11.	Skate Park	
12.	Plac zabaw	przy ul. Rurowej
13.	Siłownia zewnętrzna	przy ul. Rurowej
14.	Plac zabaw i Otwarta Strefa Aktywności	przy ul. Stawki
15.	Plac zabaw i Otwarta Strefa Aktywności	na os. Klimeckiego

16.	Street Wourkout	przy Krznie
17.	Siłownia zewnętrzna	os. Unitów Podlaskich

Tabela 10. Wykaz obiektów konserwowanych przez Zakład Gospodarki Lokalowej w Łukowie.

6.4. Targowiska

Utrzymanie targowisk miejskich to zadanie Zakładu Gospodarki Lokalowej w Łukowie. ZGL w 2023 r. zarządzał Targowiskiem Miejskim nr 1 przy ul. Prusa i ul. Łąkowej oraz Targowiskiem nr 2 przy ul. Kanałowej 3 (tzw. „Nowa Baltona”). Łączna powierzchnia tych obiektów to 46 530 m², z czego poszczególne powierzchnie to:

- Targowisko ul. B. Prusa - 33 150 m²
- Targowisko przy ul. Łąkowej - 10 580 m²
- Targowisko przy ul. Kanałowej - 2 800 m²

W 2023 roku koszty związane z utrzymaniem porządku i czystości na terenie wyżej wymienionych targowisk wyniosły 191 077,97 zł brutto.

6.5. Cmentarze

Miasto Łuków zarządza jednym cmentarzem komunalnym o powierzchni 20 293 m², zlokalizowanym przy ul. Zapowiednik, a także zabytkowym Cmentarzem Wojennym przy ul. Strzelniczej, który ma powierzchnię 22 178 m². Łączne koszty poniesione na cmentarzu komunalnym w 2023 r. wyniosły 223 860,05 zł brutto. Znaczącą kwotę wydatkowano na wykonanie piwnic grobowców i budowę chodników.

6.6. Opieka nad zwierzętami

W 2023 roku Miasto Łuków miało podpisaną umowę z podmiotem prywatnym na przyjmowanie i zapewnienie opieki zwierzętom w schronisku, a także interwencyjne wyłapywanie bezdomnych zwierząt z terenu miasta. W ten sposób zapewniono opiekę 48 psom (w tym 12 szczeniętom). Samorząd zawarł też umowę na wykonywanie zabiegów weterynaryjnych zleczanych przez Miasta Łuków.

W 2023 roku mieszkańcy miasta uwłaszczyli 13 psów i 47 kotów. Dodatkowo obowiązywała umowa na odbiór i utylizację martwych zwierząt, jak też umowa na zapewnienie opieki porzuconym, zabłąkanym lub odebranim na mocy decyzji burmistrza zwierząt gospodarskich, które utraciły tymczasowo lub trwale właściciela.

W sumie, na realizację zadania opieki nad zwierzętami Miasto Łuków w roku 2023 wydatkowało 179 584,21 zł (w tym: schronisko 144 000,00 zł; pomoc weterynaryjna 28 424,00 zł; dokarmianie 6160,21 zł; opieka dla zwierząt gospodarskich 1000 zł)²¹.

6.7. Transport publiczny

Rok 2023 był już trzecim rokiem w którym funkcjonowała bezpłatna komunikacja miejska, składająca się z trzech linii autobusowych, nazwanych „Ł1”, „Ł2” i „Ł3”. Wiązało się to z podjęciem przez Radę Miasta stosownej uchwały i poprzedzone zostało analizą potrzeb społecznych.

Linia „Ł1” o przebiegu: Wereszczakówny - Zimna Woda - Ławki funkcjonowała siedem dni w tygodniu od 26 czerwca do 4 września z natężeniem i zwiększeniem kursów w dni weekendowe i świąteczne. Linia ta - podobnie jak w roku poprzednim - cieszyła się dużym zainteresowaniem społecznym. Linia „Ł2” o przebiegu Świdry Stacja Paliw - Wereszczakówny - PKP oraz linia „Ł3” o przebiegu Łapiguz - Rurowa - Wólka Świątkowa, kursowały w dni robocze od 2 stycznia do 31 grudnia. Przy tworzeniu rozkładów jazdy dla linii istotnym kryterium doboru właściwych godzin kursowania autobusów były rozkłady jazdy pociągów oraz potrzeba dowiezienia dzieci i młodzieży do szkół podstawowych i średnich zlokalizowanych na terenie miasta. W trakcie roku dokonywano aktualizacji i zmian rozkładu jazdy, które podyktowane były sugestiami i potrzebami zgłaszanymi przez mieszkańców.

Ponadto na wnioski mieszkańców w okresie od 31 października do 2 listopada 2023 r. Miasto wspólnie ze spółką PKS w Łukowie S.A. uruchomiło specjalną linię autobusową relacji ul. Wereszczakówny - ul. Zapowiednik, która umożliwiła dotarcie m.in. na cmentarz komunalny oraz cmentarz parafialny św. Rocha. Podjęcie tego działania miało zachęcić mieszkańców do pozostawienia własnych samochodów i wybrania podróży na cmentarze innym środkiem transportu. Było również wyjściem naprzeciw oczekiwaniom osób starszych, mających ograniczoną możliwość poruszania się lub nieposiadających własnego środka transportu.

7. Działania spółek komunalnych oraz jednostek organizacyjnych w 2023 r.

7.1. Działalność PUIK Sp. z o.o w Łukowie

Przedsiębiorstwo Usług i Inżynierii Komunalnej w Łukowie Sp. z o. o. jest odpowiedzialne przede wszystkim za pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, a także zbieranie, obróbkę i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne.

²¹ W 2022 r. na opiekę na zwierzętami wydano 119 429,29 zł (w tym schronisko 101 952,00 zł; pomoc weterynaryjna 10 408,01 zł; dokarmianie 5999,28 zł).

Spółka w 2023 r. na bieżąco wykonywała swoją działalność w zakresie produkcji wody, dysponując na dzień 31 grudnia 90,6 km sieci wodociągowej. W całym roku pozyskano (wyprodukowano) 1 293,1 m³ wody, ponosząc przy tym straty wody na poziomie 5,1%.Szczegóły przedstawia tabela poniżej:

Wyszczególnienie	2021 rok (w m ³)	2022 rok (w m ³)	2023 rok (w m ³)
Pozyskanie wody (produkcja)	1 347,4	1 317,2	1 293,1
Woda rozprowadzona (z SUW do miasta)	1 285,3	1 236,2	1 227,2
Sprzedaż wody zafakturowana, w tym:	1 091,7	1 113,7	1 141,9
• gospodarstwa domowe	877,3	896,9	871,8
• woda zużywana bezpowrotnie	29,6	36,7	34,7
• przemysł i usługi	75,7	70,8	84,6
• pozostali odbiorcy	138,7	146,0	150,8
Sprzedaż niezafakturowana (obiekty PUIK)	29,9	24,5	23,2
Straty wody (sprzedaż / ilość wody rozprowadzonej)	15,1 %	9,9 %	7%
Straty wody (sprzedaż + zużycie przez PUIK / ilość wody rozprowadzonej)	12,7 %	7,9 %	5,1%

Tabela 11. Produkcja i sprzedaż wody w latach 2021-2023 (w tys. m³)

W 2023 roku pozyskano o 24,1 tys. m³ mniej wody z ujęć głębinowych w stosunku do 2022 roku, natomiast zafakturowana sprzedaż wody wyniosła 1 141,9 tys. m³ i była wyższa od sprzedaży wody w 2022 roku o 28,2 tys. m³. W ramach prac konserwacyjno-remontowych w 2023 roku na rozdzielczej sieci wodociągowej usunięto 24 awarie. Na armaturze wodociągowej usunięto w analogicznym okresie 26 awarii, a na przyłączach wodociągowych zgłoszone zostały 53 awarie. Na zlecenie odbiorców usług pracownicy Zakładu Wodociągów usunęli 23 awarie na przyłączach.

Na koniec 2023 roku Spółka miała 5 232 zawartych umów o zaopatrzenie w wodę. Ilość wodomierzy głównych wynosiła 5 193 szt., natomiast ilość wodomierzy wody zużywanej bezpowrotnie wynosiła 1 007 szt. Ponadto w 2023 roku zawartych zostało 69 umów na dostawę wody zużywanej bezpowrotnie. Zamontowano też 34 wodomierze główne oraz wymieniono 691 wodomierzy u odbiorców usług.

W przypadku innej gałęzi działalności PUIK, jakim jest odbiór i oczyszczanie ścieków, Spółka zarządzała 103,7 km sieci kanalizacyjnej, 17 sieciowymi przepompowniami ścieków oraz oczyszczalnią, przyjmującą średnio 9190 m³ ścieków na dobę. Ponadto w 2023 r. odebrano nieczystości ciekłe taborem asenizacyjnym w ilościach: 6120 m³ z Łukowa oraz 12 936 m³ z Gminy Łuków.

Odbiór ścieków	2021	2022	2023
Ścieki oczyszczone i odprowadzone do rzeki	3 401,1	3 215,7	3354,34
Ścieki rozliczone ogółem:	1 713,8	1 736,9	1764,2
Gospodarstwa domowe	807,8	821,8	834,9
Ścieki przemysłowe	751,1	757,2	772,4
Pozostali odbiorcy (instytucje użytku publicznego)	127,6	131,5	127,9
Ścieki Łazy	27,3	26,4	29,5
Nieczystości ciekłe dowożone do oczyszczalni	14,7	13,3	19,1

Tabela 12. Odbiór ścieków w latach 2021-2023 (w tys. m³).

W 2023 r. w zakresie inwestycji została zmodernizowana części mechanicznego oczyszczania ścieków na oczyszczalni, rozbudowa kompostowni odpadów, oraz wdrożenie systemu monitoringu i wizualizacji terenowych przepompowni ścieków. Wyżej wymienione inwestycje są dofinansowane ze środków NFOŚiGW. Z kolei w ramach prac konserwacyjno-remontowych pracownicy Zakładu Kanalizacji siłami własnymi usuwali niedrożności sieci kanalizacyjnych, wykonywali remonty studni i regulację włączów. Wykonywali też usługi czyszczenia i udrożnienia na urządzeniach kanalizacyjnych innych podmiotów. Ponadto po modernizacji węzła odwadniania osadów i rozbudowaniu kompostowni odpadów został wyeliminowany problem zagospodarowania nadmiernych osadów ściekowych. Dużym problemem pozostawał wciąż natomiast stan techniczny starych sieci kanalizacyjnych wybudowanych w latach 70. i 80. XX wieku²².

W 2023 r. funkcjonowała także kompostownia odpadów, zlokalizowana przy ul. Świderskiej w Łukowie. Jej głównym zadaniem było przetwarzanie odpadów powstających w procesie oczyszczania ścieków prowadzonym w Zakładzie Kanalizacji i Oczyszczania Ścieków. Ponadto na kompostownię trafiały również odpady zielone dostarczone do PSZOK i zebrane z nieruchomości wielorodzinnych położonych na terenie miasta. W okresie pierwszego roku funkcjonowania na obiekcie zagospodarowano około 6 200 ton odpadów. W dużej części były to odpady powstające w procesie oczyszczania ścieków na miejskiej oczyszczalni. Ponadto zagospodarowano około 800 ton odpadów zielonych. Końcowym produktem głównym, powstającym z kompostowania osadów ściekowych, odpadów ulegających biodegradacji oraz materiałów strukturalnych, był środek poprawiający właściwości gleby PRO-PLON. W 2023 r. PUIK Sp. z o.o. w Łukowie wprowadził do obrotu (sprzedaż na potrzeby produkcji rolnej) 881,84 Mg PRO-PLONu. Ponadto w pierwszych miesiącach funkcjonowania instalacji, kompostownia borykała się z problemem emisji odorów do atmosfery i ich uciążliwości dla mieszkańców, zwłaszcza południowej części miasta Łukowa i miejscowości Świdry.

²² Dla przykładu, w 2023 r. do sieci przedostało się ponad 1,59 mln m³ ścieków obcych, co stanowi 48% wszystkich ścieków oczyszczonych i odprowadzonych do Krzyny. Sytuacja ta znacząco wpłynęła na koszty gospodarki ściekowej.

W odpowiedzi na uciążliwości wprowadzono szereg działań mających na celu znaczne ograniczenie oddziaływania czynników odorowych.

W Przedsiębiorstwie Usług i Inżynierii Komunalnej w Łukowie funkcjonowało też akredytowane Laboratorium, przeprowadzające badania wody przeznaczonej do spożycia, a także na inne potrzeby. W 2023 roku Laboratorium przeprowadziło badania 2884 próbek (1005 próbek więcej niż w 2022) w tym 2576 próbek (937 próbek więcej niż w 2022 roku) na potrzeby Przedsiębiorstwa tj. Zakładu Kanalizacji i Oczyszczania Ścieków oraz Zakładu Wodociągów, obejmujących ścieki surowe, oczyszczone, technologiczne, przemysłowe, osady ściekowe, wodę rzeczną, wodę podziemną (tzw. woda surowa), wodę uzdatnioną oraz wodę wodociągową przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

PUIK Sp. z o.o. prowadził też działalność w zakresie odbierania i transportowania odpadów komunalnych²³ oraz prowadzenia tzw. PSZOK-u. W sumie przez cały rok 2023 odebrano 7513,89 ton odpadów od mieszkańców Łukowa oraz 203,39 ton odpadów od innych podmiotów, na podstawie indywidualnych umów. W ramach zawartej umowy z Miastem Łuków, zrealizowane zostały także dwie (wiosenna i jesienna) zbiórki odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu AGD i RTV, podczas których odebrano odpady z ponad 600 nieruchomości jednorodzinnych i wielorodzinnych.

PUIK Sp. z o.o. w Łukowie w 2023 roku wykonał także inwestycje i zakupy na łączną kwotę ponad 5,7 mln zł, w tym:

- budowa lub modernizacja sieci wodociągowej (ul. Cmentarna, Północna, Jagiełły, Górna, Zbożowa, Kresów Wschodnich, Maryli Wereszczakówny, Królik, Strzelnicza);
- budowa sieci sanitarnej (ul. Królik, Wereszczakówny, Wileńska);
- budowa instalacji fotowoltaicznej;
- zakup koparko-ładowarki;
- zakup maszyny do dezodoryzacji na teren kompostowni.

Kompleksowe informacje na temat działalności Spółki w 2023 r. znajdują się w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Przedsiębiorstwa Usług i Inżynierii Komunalnej w Łukowie Sp. z o. o. za okres od 1.01.2023 r. do 31.12.2023 r.

7.2. Działalność PEC Sp. z o.o w Łukowie

Przedmiotem podstawowej działalności Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Łukowie jest wytwarzanie oraz przesyłanie i dystrybucja ciepła na terenie miasta. Nad prawidłowym funkcjonowaniem Spółki czuwało 44 pracowników, w tym 29 na stanowiskach robotniczych (stan na 31.12.2023 r.).

²³ Dodatkowo, na podstawie zawartych umów z Zarządem Dróg Miejskich w Łukowie, Zarządem Dróg Powiatowych w Łukowie, Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej S.A. w Łukowie, Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Łukowie świadczone były usługi odbioru i transportu odpadów z czyszczenia ulic i placów. PUIK posiadał też zawarte umowy na odbieranie odpadów nie ulegających biodegradacji z cmentarza parafialnego św. Rocha w Łukowie oraz z cmentarzy w Zarzeczcu Łukowskim, Krynca, Grzędówce i Dąbju w gminie Łuków.

Ciepło wytwarzane w całości w ciepłowni przy ul. Świderskiej w Łukowie, przesyłane było w postaci gorącej wody siecią ciepłowniczą o łącznej długości 20,863 km. PEC dostarczał ciepło na potrzeby ogrzewania pomieszczeń i podgrzewu wody wodociągowej do 215 indywidualnych węzłów cieplnych, które w całości stanowiły własność przedsiębiorstwa, były w pełni opomiarowane i zautomatyzowane, a nad prawidłowym przebiegiem ich pracy oraz całego systemu ciepłowniczego nieustannie i całodobowo czuwał Dystrybutor Sieci Ciepłowniczej, który ma dostęp do zdalnego nadzoru i sterowania. Poniżej przedstawiono kilka statystyk na powyższy temat:

Struktura odbiorców ciepła	
Liczba odbiorców ciepła, w tym:	84
• spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	40
• przedsiębiorstwa, instytucje i placówki oświatowe	39
• pozostali odbiorcy	5
Zamówiona moc cieplna (na dzień 31.12.2023 r.)	29,8 MW
• w tym na ogrzewanie pomieszczeń	22,3 MW (74,66 %)
Bilans ciepła w 2023 r.	
Produkcja ciepła	204 707 GJ
Sprzedaż ciepła	180 336 GJ
• w tym na ogrzewanie pomieszczeń	130 293 GJ (72,25 %)
Zużycie na potrzeby własne	2 093 GJ
Straty ciepła na przesyle	22 278 GJ
Zużycie opału (miął węglowy)	10 461,74 Mg
Średnioroczna sprawność wytwarzania ciepła	86,71 %

Tabela 13. Struktura odbiorców ciepła i bilans ciepła w 2023 r. Źródło: opracowanie PEC.

W 2023 roku przedsiębiorstwo oprócz działalności eksploatacyjnej ciepłowni i sieci ciepłowniczej oraz wykonania niezbędnych remontów urządzeń i instalacji zapewniających ciągłość dostawy ciepła do odbiorców, prowadziło również działalność inwestycyjną przede wszystkim w zakresie rozbudowy sieci ciepłowniczej. W tym okresie przyłączono do miejskiego systemu ciepłowniczego nowe budynki mieszkalne o łącznej mocy zamówionej 0,22 MW i powierzchni mieszkalnej 8 278,00 m². Powierzchnia ogrzewanych budynków ogółem w 2023 roku wynosiła 366 467 m². Do inwestycji zaliczało się też wykonanie odcinków sieci rozdzielczej, do których w kolejnych latach realizowane będą kolejne przyłączenia. Węzły wymiennikowe, sieci i przyłącza Spółka wykonywała własnymi siłami wraz z dokumentacją projektową inwestycji. W nowych węzłach w celu zdalnego podglądu pracy zamontowano system telemetryczny.

Produkując z jednej strony ciepło, Spółka emitowała do powietrza 4 Mg (ton) pyłów oraz 19 103 Mg (ton) gazów. Szczegóły przedstawia tabela poniżej:

Rodzaj substancji zanieczyszczającej	Wielkość emisji zanieczyszczeń		Dopuszczalna roczna emisja zanieczyszczeń
	[kg/rok]	[Mg/rok]	[Mg/rok]
Benzo/a/piren	16,73878	-	-
Dwutlenek siarki SO ₂	76 398,530	76	134,4
Dwutlenek węgla CO ₂	19 001 553,745	19 002	-
Pyły węglowo - grafitowe, sadza	900,12811	1	-
Pyły ze spalania paliw	3 214,892702	3	21,9
Tlenek węgla CO	2 140,577	2	-
Tlenek azotu w przeliczeniu na NO ₂	23 053,490	23	56

Tabela 14. Emisja zanieczyszczeń do atmosfery przez PEC Sp. z o.o. w Łukowie w 2023 roku.

Analizując wynik finansowy PEC Sp. z o.o. w Łukowie, warto zauważyć, iż przychody ogółem wzrosły w 2023 r. o 25,2 % w stosunku do roku ubiegłego tj. o kwotę 4 426,7 tys. zł. głównie w wyniku wzrostu przychodów ze sprzedaży ciepła, w związku ze zmianą od lipca 2023 r. ceny ciepła. Koszty działalności operacyjnej wzrosły o kwotę 5 569,9 tys. zł. Największy wzrost zanotowały koszty zużycia materiałów i energii, tj. 87,71%, głównie z powodu wzrostu cen opału i zakupionych uprawnień do emisji CO₂. Wydatki na zakup uprawnień w stosunku do roku ubiegłego zwiększyły się o 19,27%. W roku 2023 wydano na ten cel kwotę 6 600,83 tys. zł. W związku ze spadkiem produkcji ciepła do roku poprzedniego o 7 087 GJ, na koniec roku 2023 powstała nadwyżka uprawnień CO₂ w ilości 1 331 szt. o wartości 449 837 zł. Nadwyżka zostanie rozdysponowana w 2024 r.

7.3. Zakład Gospodarki Lokalowej w Łukowie

Zakład Gospodarki Lokalowej (ZGL) w Łukowie oprócz dbałości o funkcjonowanie oświetlenia ulicznego, administrowaniem placami zabaw, placami targowymi i cmentarzami komunalnymi, zajmował się także zarządzaniem innymi budynkami. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. ZGL zarządzał 61 budynkami o łącznej powierzchni 28 020,77 m², w której znajdowało się 660 lokali, w tym:

- 394 własnościowe lokale mieszkalne o powierzchni 17 306,55 m²;
- 266 lokali mieszkalnych będących w zasobach Miasta Łuków - w zależności od rodzaju umowy:
 - 221 lokali z umową najmu jako lokale komunalne o powierzchni 9 398,37 m²;
 - 21 lokali z umową najmu jako lokale socjalne o powierzchni 625,12 m²;
 - 7 lokali zajmują osoby bez tytułu prawnego o powierzchni 270,59 m²;
 - 17 lokali wyłączonych z użytkowania o powierzchni 456,59 m².
- 33 lokale użytkowe o powierzchni 2 301 m²;

- 5 toalet publicznych w tym:
 - 2 toalety półautomatyczne;
 - 1 toaleta publiczna na Targowisku nr 2 przy ul. Kanałowej;
 - 2 toalety publiczne na Targowisku nr 1 przy ul. B. Prusa;

Ponadto ZGL w Łukowie sprawował w 2023 r. zarząd w 23 wspólnotach mieszkaniowych. 9 wspólnot (gdzie znajdowało się 18 lokali zasobu Miasta Łuków o powierzchni 907,59 m²) administrowanych było przez zarząd zewnętrzny. W 2023 roku wydano 135 575,56 zł na remonty w tych miejscach.

7.4. Zarząd Dróg Miejskich w Łukowie

Miasto zapewniając utrzymanie odpowiedniego standardu infrastruktury drogowej deleguje obowiązki w tym zakresie na Zarząd Dróg Miejskich. ZDM to jednostka organizacyjna będąca zarządcą dróg publicznych miejskich, zajmująca się ich utrzymaniem, a także rozwojem infrastruktury (w tym przebudową, modernizacją, utrzymaniem i ochroną). W 2023 r. pracownicy ZDM w 2023 roku odpowiadając za utrzymanie 89,5 km dróg miejskich opracowywali projekty stałej (13) i czasowej (45) organizacji ruchu, dbali o odpowiednie oznakowanie pionowe i poziome oraz o należytą pracę urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego. ZDM ponadto sukcesywnie oznaczał miejsca parkingowe m.in. dla osób niepełnosprawnych, zarządzał także Strefą Płatnego Parkowania w centrum miasta²⁴.

Zarząd Dróg Miejskich realizował też prace związane z ukwieceniem miasta i nowymi nasadzeniami zieleni miejskiej²⁵. W ramach powyższego w 2023 r. ukwiecono latarnie przy ul. Wyszyńskiego, Piłsudskiego, 11 Listopada, Chopina, Kwiatkowskiego, Spółdzielczej, Dmocha, Kościelnej, Placu Narutowicza, czy na skwerach w centrum miasta. Zajmowano się też pielęgnacją łąk kwiatnych. Część prac na zlecenie ZDM wykonywało Stowarzyszenie „Centrum Przedsiębiorczości, Integracji i Edukacji” w Łukowie i Zakład Aktywności Zawodowej (m.in. pielęgnacja krzewów i sprzątanie na terenie parku miejskiego, Placu Solidarności i Wolności, przy fontannie, klomby za sklepem „Stokrotka” na os. Klimeckiego). Ponadto pracownicy ZDM zarządzali też tętnią miejską oraz fontanną na placu przy ul. Kwiatkowskiego. Na bieżąco remontowali elementy małej architektury, takimi jak ławki. W okresie letnim zajmowali się utrzymaniem czystości na ulicach i chodnikach, a w okresie zimowym odśnieżaniem tychże.

²⁴ W 2023 roku dochód z prowadzenia Strefy Płatnego Parkowania w Łukowie wyniósł 580 115,80 zł. Na powyższą kwotę składają się płatności za parkowanie pojazdów, a także sprzedaż abonamentów w strefie (12 300,00 zł). W ramach powyższego ZDM osiągnął 50 270,30 zł dochodu z wystawionych i opłaconych wezwań o pobraniu opłaty dodatkowej za nieuiszczenie opłaty za parkowanie. Takich upomnień odnotowano 398.

²⁵ W okresie jesiennym nasadzono około 60 sztuk drzew w pasach drogowych dróg gminnych m.in. na ul. Kazimierza Wielkiego, Wilczyńskiego, Spokojnej, Mickiewicza oraz na terenie Przedszkola Miejskiego nr 7; 70 sztuk krzewów m.in. na Placu Narutowicza przy pomniku Pamięci Powstańców Łukowian i przy Przedszkolu Miejskim nr 7 oraz 1800 sztuk roślin cebulowych kwitnących wiosną (m. in. na Placu Solidarności i Wolności oraz w parku miejskim).

ZDM oprócz typowych robót utrzymaniowych (remonty cząstkowe, oznakowanie, czyszczenie studni, wpustów, odśnieżanie, koszenie traw, nasadzenia i wycinka drzew, mechaniczne oczyszczanie nawierzchni jezdni, itp.) wykonywał przypisany rokrocznie zakres rzeczowy zadań do wykonania. W 2023 roku zakres obejmował głównie zadania remontowe w zakresie nawierzchni, chodników, odwodnienia. Obejmował także m.in. wykonanie nawierzchni na ul. Radzyńskiej wraz z wykonaniem oświetlenia ulicznego i regulacją urządzeń infrastruktury podziemnej, remont kanalizacji deszczowej z odtworzeniem nawierzchni bitumicznej na ul. Stodolnej, wykonanie nawierzchni z kostki brukowej na ul. Bocznej Browarnej, wykonanie parkingu przy Strefie Ekonomicznej czy parkingu na ul. Cmentarnej. Więcej informacji na temat działalności Zarządu Dróg Miejskich znaleźć można w merytorycznym sprawozdaniu.

8. Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej - mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie sami pokonać - realizował w 2023 roku w Łukowie m.in. Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łuków. Wydział realizował zadania własne oraz rządowe zadania zlecone samorządom ustawami, dotyczące szerokokorozumianej polityki prorodzinnej oraz prozdrowotnej. Ponadto zadaniami własnymi realizowanymi przez Wydział Spraw Społecznych była w 2023 r. realizacja zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych²⁶ oraz z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii²⁷. Współpraca w tej materii odbywała się m.in. z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Łukowie / Centrum Usług Społecznych w Łukowie. Wydział Spraw Społecznych zajmował się też sprawami w ramach tzw. „tarczy antyinflacyjnej” oraz „tarczy solidarnościowej”

8.1. Realizacja zadań zleconych

W ramach zadań zleconych Wydział realizował zadania z zakresu polityki prozdrowotnej i prorodzinnej państwa. W ramach tych pierwszych w 2023 r. przeprowadzono 163 postępowania administracyjne zakończone wydaniem 122 decyzji administracyjnych w tym 93 potwierdzających prawo do świadczeń, 10 decyzji odmownych, 17 decyzji umarzających i 2 decyzje wygaszające. Wydano również 15 postanowień korygujących okres ubezpieczenia oraz dane świadczeniobiorcy. Podejmowanie decyzji następowało w oparciu o informacje zawarte w wywiadach środowiskowych sporządzanych przez MOPS / Centrum Usług Społecznych w Łukowie na zlecenie Wydziału oraz pracownika socjalnego zatrudnionego w SP ZOZ w Łukowie.

W ramach realizacji zadań z zakresu polityki prorodzinnej, Wydział zajmował się wypłacaniem świadczeń. Ich wysokość oraz ilość przedstawia tabela poniżej:

²⁶ Na podstawie Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

²⁷ Na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Ilość i rodzaj wydatków	Kwota
11 654 zasiłków oraz dodatków do zasiłków rodzinnych	1 862 929,93 zł
9 373 zasiłków pielęgnacyjnych	2 023 068,00 zł
1 822 świadczenia pielęgnacyjne	4 464 252,00 zł
87 specjalnych zasiłków opiekuńczych	53 062,00 zł
96 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka	96 000,00 zł
461 świadczeń rodzicielskich	442 858,00 zł
5 jednorazowych świadczeń z tytułu urodzenia się żywego dziecka	20 000,00 zł
2 008 świadczeń z funduszu alimentacyjnego	862 322,84 zł
18 świadczeń wychowawczych	1 094,92 zł
Ogółem:	9 825 587,69 zł

Tabela 15. Wielkość wydatków na zasiłki świadczone przez Wydział Spraw Społecznych w 2023 r. Źródło: opracowanie własne.

Rok 2023 to także kontynuacja zadań zleconych, związanych głównie z niwelowaniem niekorzystnych zjawisk wywołanych rosnącą inflacją i polityką fiskalną na poziomie krajowym. W celu zrekompensowania wydatków ponoszonych przez gospodarstwa domowe na żywność, energię elektryczną, czy gaz, realizowany był system dopłat przysługujących głównie najuboższym gospodarstwom domowym. I tak w 2023 roku:

- na podstawie 108 rozstrzygnięć wypłacono łącznie 41 322,82 zł wsparcia w postaci refundacji podatku VAT za wykorzystane paliwo gazowe;
- wypłacono 24 gospodarstwom domowym dodatek elektryczny na łączną kwotę 27 500,00 zł.

Dodatkowo Wydział Spraw Społecznych objął wsparciem 92 obywateli Ukrainy, wypłacając łączną kwotę 523 720 zł na pokrycie kosztów zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia na terenie naszego miasta. W sumie złożonych zostało 135 takich wniosków.

8.2. Zadania własne

W ramach polityki prorodzinnej Wydział Spraw Społecznych realizował zadania własne z zakresu opieki nad dziećmi do lat 3²⁸. Na podstawie przepisów Wydział na bieżąco prowadził rejestr żłobków i klubów dziecięcych, a także sprawował nadzór nad żłobkami, klubami dziecięcymi i dziennymi opiekunami. W 2023 r. do przedmiotowego rejestru wpisanych było 6 żłobków oraz 1 klub dziecięcy. Z kolei realizując świadczenia w ramach „Łukowskiego Bonu

²⁸ Zadania te określa Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, która jest adresowana głównie do gmin i podmiotów prywatnych, mogących sprawować opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3. Określa zasady organizowania i funkcjonowania opieki, warunki świadczenia usług, kwalifikacje osób sprawujących opiekę, zasady finansowania opieki i nadzór nad warunkami i jakością sprawowanej opieki.

Żłobkowego”, przyjęto i rozpatrzono 53 wnioski o przyznanie Bonu i wypłacając na ten cel 71 000,00 zł²⁹.

Innym zadaniem własnym Miasta Łuków, realizowanym przez Wydział Spraw Społecznych w 2023 roku była wypłata dodatków mieszkaniowych zgodnie z zapisami Ustawy o dodatkach mieszkaniowych³⁰. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. wypłacono 3 258 dodatków na kwotę 782 275,11 zł, w tym na lokale:

- spółdzielcze własnościowe i lokatorskie - 2004 dodatków na kwotę 501 004,94 zł;
- komunalne - 632 dodatki na kwotę 133 562,68 zł;
- wspólnot mieszkaniowych - 515 dodatków na kwotę 119 729,70 zł;
- pozostałe - 107 dodatków na kwotę 27 977,79 zł.

Powyższe dodatki przyznawane są na okres 6 miesięcy. Kwota przyznawanych dodatków zgodnie z Uchwałą nr XIV/121/2004 r. Rady Miasta Łuków z dnia 15 stycznia 2004 r. w sprawie określenia wysokości dodatku mieszkaniowego nie przekracza 60% naliczonego dodatku.

8.3. Żłobek Miejski nr 1 w Łukowie

Żłobek Miejski nr 1 w Łukowie powstały w 2021 roku jest pierwszą prowadzoną przez Miasto tego typu instytucją (opieki nad dziećmi w wieku do lat 3), znajduje się w centrum miasta w wolnostojącym, nowym budynku, z własnym tarasem zabawowym wykorzystywanym jako plac zabaw. Żłobek dysponuje 48 miejscami dla dzieci i jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Miejsca te były w ubiegłym roku stuprocentowo wykorzystane przez mieszkańców, co oznacza, że w mieście istnieje duże zapotrzebowanie na świadczenie opieki dla dzieci do lat 3.

Kadra żłobka posiada odpowiednie przygotowanie do pracy z dziećmi, systematycznie się doskonalą na kursach, szkoleniach i warsztatach. Opiekunowie pracują z dziećmi na podstawie rocznego i miesięcznych planów pracy opracowywanych dla każdej grupy wiekowej. Działania opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne - prowadzone podobnie jak w latach ubiegłych - odbywały się w dwóch grupach: starszej „Kolorowe nutki” liczącej 24 dzieci oraz młodszej „Złote nutki” również liczącej 24 dzieci. W placówce zatrudnionych było 5 pracowników administracji i obsługi oraz 9 opiekunów, a także pielęgniarka i logopeda. Czas pracy żłobka dostosowany był do potrzeb rodziców - placówka funkcjonuje w godzinach 6:30 - 17:00.

²⁹ Świadczenie ma na celu częściowe pokrycie opłaty za pobyt dziecka w niepublicznym żłobku lub klubie dziecięcym. Prawo do świadczenia przysługuje niezależnie od sytuacji dochodowej rodziny: matce albo ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka albo osobie pełniącej funkcję rodziny zastępczej. Świadczenie przysługuje na dziecko od dnia objęcia dziecka opieką w niepublicznym żłobku lub klubie dziecięcym do dnia objęcia dziecka wychowaniem przedszkolnym, nie dłużej jednak niż do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia.

³⁰ Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Opiekunowie pracują z dziećmi na podstawie Roczego planu pracy oraz Miesięcznych planów pracy, opracowywanych dla każdych grup wiekowych. Dużym zainteresowaniem wśród dzieci i rodziców cieszy się wdrażana innowacja edukacyjna „Maluch-Europejczyk”, oparta na Międzynarodowym Programie Powszechnej Dwujęzyczności „Dwujęzyczne Dzieci”, jak również „Sensoryczna zabawa mowę i zmysły udoskonala”. Ponadto jednostka jest bardzo dobrze wyposażona w zabawki, środki edukacyjne i pomoce multimedialne, które zachęcają dzieci nie tylko do zabawy, ale również do nauki i nabywania różnorodnych umiejętności. Opiekunowie natomiast posiadają odpowiednie przygotowanie do pracy, systematycznie się doskonalą na kursach, szkoleniach i warsztatach³¹.

Żłobek w 2023 r. współpracował ze środowiskiem lokalnym, służbami mundurowymi, placówkami oświatowymi, czy Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. Włączał się w imprezy miejskie, w tym w obchody świąt państwowych, wspierał również akcje charytatywne. W placówce realizowano także różnorakie projekty i programy³². Wydatki związane z funkcjonowaniem Żłobka Miejskiego nr 1 w Łukowie w roku 2023 wyniosły łącznie 1 155 000 zł.

8.4. Centrum Usług Społecznych

Jednostką odpowiedzialną za realizację polityki społecznej w Mieście Łuków oprócz Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta, jest także Centrum Usług Społecznych w Łukowie. Jednostka ta powstała 1 września 2023 r. po przekształceniu z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej³³. CUS realizował zadania wynikające z szeregu ustaw³⁴ oraz programów³⁵, w tym także tych lokalnych. Świadczenia realizowane w ramach zadań własnych gminy w 2023 r. przedstawia tabela poniżej.

³¹ Priorytetowym szkoleniem w roku 2023 było doskonalenie umiejętności w ramach udzielania pierwszej pomocy dzieciom i dorosłym. Dzieci ze względu na swój wiek są wyjątkowo narażone na zadławienia i zakrzuszenia, które mogą prowadzić do utraty zdrowia i życia. Dlatego też w 2023 roku żłobek został wyposażony w dwa zestawy Life Vac, których działanie polega na zasysaniu ciała obcego z dróg oddechowych uszkodzonego w sposób nieinwazyjny i skuteczny. Jeden zestaw został zasponsorowany przez Fundacja PKO Banku Polskiego inicjującego projekt #PKODzieciom, natomiast drugi zakupiono z własnych środków.

³² Realizowane w 2023 r. projekty i programy to: 1) innowacja pedagogiczno-logopedyczna Kraina Zmysłów „Sensoryczna zabawa, mowę i zmysły udoskonala”; 2) „Ekotriki na kąciki” - program propagujący edukację ekologiczną; 3) „Świat kolorem malowany” - program wprowadzający w poznawanie, rozpoznawanie i nazywanie kolorów; 4) projekty krótkoterminowe, indywidualne dobrane tematycznie do bieżących zajęć dzieci, jak np.: „Przytul się do drzewa”, „Maluch maszeruje, Ziemię ratuje”.

³³ Uchwała nr LXXVI/589/2023 Rady Miasta Łuków w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Centrum Usług Społecznych w Łukowie poprzez przekształcenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łukowie w Centrum Usług Społecznych w Łukowie oraz nadania mu statutu została podjęta 26 czerwca 2023 r.

³⁴ Tj. Ustawy o pomocy społecznej, Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, Ustawy o systemie oświaty (świadczenia materialne o charakterze socjalnym), Ustawy o Karcie Dużej Rodziny, Ustawy dot. pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych.

³⁵ Programy realizowane w 2023 r. przez CUS w Łukowie to: „Posiłek w szkole i w domu”, „Asystent rodziny”, „Senior+”, „Korpus Wsparcia Seniorów”, „Opieka Wytchnieniowa”, „Rodzina Trzy Plus”, „Łukowska Karta Seniora”, „Asystent osoby niepełnosprawnej”.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Opis świadczenia	2023 r.	
			Ilość osób pobierających świadczenie	Wartość świadczenia
1.	Zasiłki stałe	Przysługują osobom, które z powodu wieku lub niepełnosprawności nie są zdolne do pracy i nie mają własnego dochodu. Zasiłki wypłacane były z dotacji celowej z budżetu wojewody.	106 osób	672 717 zł
2.	Zasiłki okresowe	Przysługują w szczególności ze względu na bezrobocie, długotrwałą chorobę i niepełnosprawność, oczekiwanie na przyznanie renty lub emerytury. Zasiłki okresowe wypłacane były z dotacji celowej z budżetu wojewody.	26 osób	23 337 zł
3.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	Składki opłacane były z budżetu wojewody za osoby pobierające zasiłek stały i nie podlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu.	102 osoby	59 222 zł
4.	Zasiłki celowe	Przyznawane są w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej rodziny lub osoby, w szczególności na zakup leków, opału, odzieży, drobny remont mieszkania. Zasiłki celowe wypłacane były z budżetu miasta.	10 osób	2340 zł
5.	Posiłki	Posiłki dla dzieci i młodzieży wydawane są w przedszkolach i stołówkach szkolnych. CUS podpisał porozumienia z dyrektorami placówek dotyczące wydawania posiłków. Osoby dorosłe otrzymują posiłki w lokalu wybranym w ramach zapytania ofertowego. Koszt jednego gorącego posiłku dla osoby dorosłej wynosił 7 zł. Z posiłków korzystają także osoby bezdomne. Wydatki na posiłki finansowane były z budżetu wojewody (60%) i z budżetu miasta (40%).	111 osób (w tym 85 dzieci)	64 249 zł
6.	Świadczenia pieniężne na zakup posiłków lub żywności	Zasiłek celowy, finansowany w 60% z budżetu wojewody, w 40% z budżetu miasta.	71 rodzin	63 220 zł
7.	Schronienie	CUS kierował osoby bezdomne, za ich zgodą, do Schroniska dla Osób Bezdomnych Markot w Sobolewie i w Komórkach. Z ww. placówkami zostały podpisane porozumienia o współpracy. W 2023 r. odpłatność za pobyt w schronisku w Sobolewie wynosiła 45 zł, od 01.09.2023r. - 50 zł dziennie, w Komórkach 35 zł dziennie, natomiast w schronisku z usługami opiekuńczymi w Komórkach 70 zł dziennie. Koszty pobytu był finansowany z budżetu miasta.	12 osób ³⁶	110 468 zł
8.	Usługi opiekuńcze ³⁷	Usługi opiekuńcze przysługują osobom, które z powodu wieku lub choroby wymagają pomocy, a są jej	17 osób	55 845 zł

³⁶ W 2023 r. pracownicy CUS dotarli do 16 osób bezdomnych, do 16 osób bezdomnych, z czego 12 osób zostało skierowanych do schronisk, pozostałe w okresie zimowym przebywały w zakładach karnych i w szpitalach. Odpłatność za schronisko ponoszona przez CUS uzależniona była od dochodu bezdomnego. Pracownicy socjalni CUS podejmowali także szereg działań w celu zapewnienia pomocy osobom bezdomnym zagrożonym niskimi temperaturami w okresie jesienno-zimowym. Wspólnie z policją w okresie zimy odwiedzane były miejsca, gdzie mogą gromadzić się bezdomni, pracownicy CUS proponowali im wówczas pomoc w wyjściu z trudnej sytuacji.

³⁷ Usługi opiekuńcze są odpłatne, a ich wartość jest uzależniona od dochodu osoby korzystającej z pomocy. Zakres usług obejmuje: pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego, pomoc w utrzymaniu higieny osobistej, pielęgnację, przygotowanie posiłków, zakupy, bieżące sprzątanie mieszkania, zamawianie wizyt lekarskich, załatwianie spraw w urzędach, pomoc w utrzymaniu kontaktów z otoczeniem. W 2023 r. dochód ze świadczonych usług opiekuńczych wyniósł 55 845 zł.

		pozbawione. Usługi opiekuńcze wykonywały opiekunki zatrudnione w Ośrodku.		
9.	Opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej	Do domu pomocy społecznej skierowanie przysługuje osobie, która wymaga całodobowej opieki, a nie można tej opieki zapewnić w miejscu zamieszkania.	20 osób	669 778 zł
10.	Praca socjalna	Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych. Jest prowadzona przez pracowników socjalnych w celu wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej.	473 rodziny (w tym 955 osób w rodzinach)	---

Tabela 16. Świadczenia realizowane przez CUS w Łukowie w ramach zadań własnych gminy (Miasta Łuków) w 2023 roku.
Źródło: opracowanie własne.

Oprócz realizacji zadań własnych, Centrum Usług Społecznych w Łukowie realizowało w 2023 r. także zadania zlecone - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi³⁸. W okresie sprawozdawczym z usług tych korzystały 3 osoby, a wydatek z tego tytułu to 16 800 zł poniesiony z budżetu Wojewody. CUS wykonywało również zadania wynikające z Ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. W 2023 r. w rodzinach zastępczych przebywało 35 dzieci, a koszt ich pobytu wyniósł 167 007,00 zł. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych w ubiegłym roku przebywało 22 dzieci, a koszt ich pobytu wynosił 640 073,00 zł.

Przy Centrum Usług Społecznych w Łukowie funkcjonował Zespół Interdyscyplinarny³⁹. W 2023 r. do Przewodniczącego Zespołu wpłynęły 43 wypełnione Niebieskie Karty, w tym 41 przez funkcjonariuszy policji, 1 przez pracownika szpitala i 1 przez przedstawiciela oświaty. Łącznie w 2023 r. prowadzonych było 55 procedur, w tym 12 kontynuowanych z 2022 r. W okresie sprawozdawczym odbyło się też 26 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowało 56 grup roboczych, które odbyły 150 posiedzeń. Dodatkowo w 2023 r. do sądu zostało skierowanych 6 wniosków dotyczących rodzin, w których przemocą dotknięte były małoletnie dzieci oraz 1 wniosek do prokuratury.

W związku z trwającym konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, Centrum Usług Społecznych w Łukowie udzielało wsparcia obywatelom tego państwa, którzy wjechali legalnie na terytorium RP. W ramach powyższego w ciągu ubiegłego roku przyznano 54 jednorazowe świadczenia pieniężne w wysokości 300 zł, przeznaczone na utrzymanie, pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe (w sumie wydatkowano 16 524 zł (tj. kwota świadczeń plus koszty obsługi). CUS w związku z ww. konfliktem przyznał ponadto 35 świadczeń na posiłki w szkole i przedszkolu oraz 1 świadczenie w formie zasiłku celowego.

³⁸ Są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. CUS świadczył ww. usługi w miejscu zamieszkania osób korzystających z nich przez pedagogów i pielęgniarkę zatrudnionych na umowę zlecenie.

³⁹ Jest to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy. W skład Zespołu powołane są trzy osoby z CUS, dodatkowo CUS zapewnia obsługę administracyjno-techniczną Zespołu.

Inne obowiązki Centrum Usług Społecznych w Łukowie oraz warte uwagi przedsięwzięcia realizowane w 2023 r. to między innymi:

- obsługa zapisów Ustawy o Karcie Dużej Rodziny. W 2023 r. w Łukowie wydano 676 kart tradycyjnych i 677 kart elektronicznych dla łącznie 306 rodzin;
- obsługa lokalnego programu „Rodzina Trzy Plus”. W okresie sprawozdawczym wydano 362 karty;
- obsługa lokalnego programu „Łukowska Karta Seniora”. W okresie sprawozdawczym wydano 150 kart;
- Bieżąca obsługa interesanta - w 2023 do CUS wpłynęły ogółem 2724 sprawy do załatwienia. Z różnych form pomocy pracowników jednostki skorzystały 483 rodziny, w których było 976 osób.
- organizacja akcji „Paczka dla dzieciaczka”⁴⁰;
- organizacja „Wigilii dla samotnych mieszkańców Łukowa”
- współorganizacja wigilii miejskiej na Placu Solidarności i Wolności;
- udział w pikniku integracyjnym dla osób z niepełnosprawnościami (pracownicy CUS pomagali w organizacji zabaw i animacji mieszkańców powiatu łukowskiego).

W ramach swojej działalności CUS współpracował z przedstawicielami wielu instytucji w zakresie rozpoznawania potrzeb, organizowania i udzielania pomocy, wymiany informacji (np. z sądu, prokuratury, komendy policji, służby zdrowia, placówek oświatowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Powiatowego Urzędu Pracy, stowarzyszeń i innych podmiotów). W 2023 r. współpracowano chociażby oddziałem PCK w Łukowie, kwalifikując 2 rodziny i 2 osoby samotne do projektu „Pepsi-co”, w ramach którego trzykrotnie otrzymali oni paczki żywnościowe. Również w okresie sprawozdawczym 21 osób otrzymało paczki wielkanocne, 14 dzieci z rodzin objętych wsparciem CUS otrzymało bony na zakup obuwia, a 30 innych dzieci otrzymało wyprawki szkolne. Ponadto w lipcu 2023 r. skierowano 8 dzieci na bezpłatne kolonie w Radkowie. Dzieci zostały wytypowane z rodzin objętych wsparciem pracowników socjalnych. Wyjazd i pobyt finansowany był przez Kuratorium Oświaty w Lublinie. CUS realizował ponadto zadania wynikające z ustawy o systemie oświaty w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń materialnych o charakterze socjalnym. W okresie sprawozdawczym przyznano i wypłacono stypendia socjalne dla 74 uczniów, a poniesiony koszt to 41 974 zł.

CUS w 2023 r. realizował też następujące programy:

- „Korpus Wsparcia Seniorów”⁴¹;

⁴⁰ Akcja przeprowadzona w grudniu 2023 r. polegająca na zbiorce upominków, zabawek, itp. na podstawie przygotowanych przez dzieci listów do Św. Mikołaja. Darczyńcami prezentów byli lokalni przedsiębiorcy, stowarzyszenia, osoby fizyczne. 66 dzieci z rodzin z problemami dysfunkcyjnymi otrzymało zindywidualizowane prezenty pod choinkę.

⁴¹ Program zakładał wsparcie na rzecz seniorów w min. 65 lat poprzez świadczenie usług wynikających z rozeznanych potrzeb oraz poprawę poczucia bezpieczeństwa, możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu ich zamieszkania przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Z opasek bezpieczeństwa skorzystało 89 osób, natomiast ze wsparcia usługowego skorzystało 8 osób. Łącznie na realizację tej formy pomocy wydano 31 584,37 zł.

- „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023 w ramach Funduszu Solidarnościowego⁴²;
- Program „Opieka wytchnieniowa” edycja 2023 w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych⁴³;
- „Asystent rodziny”⁴⁴;
- Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;⁴⁵
- Klub „Senior+”⁴⁶;
- Paczki żywnościowe w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2019-2023⁴⁷.

W okresie sprawozdawczym Centrum Usług Społecznych aplikowało również o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Złożone zostały 3 wnioski o dofinansowanie:

- „Polityka Senioralne EFS+” w partnerstwie z Regionalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lublinie⁴⁸;

⁴² Głównym celem Programu było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia m.in. dla osób z orzeczoną znaczną stopniem niepełnosprawności lub całkowitą niezdolnością do samodzielnej egzystencji wymagającej wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Usługi te świadczone były przez asystentów osobistych osób niepełnosprawnych. W okresie sprawozdawczym z tego wsparcia skorzystało 12 osób. Udział w programie był nieodpłatny. Koszt realizacji programu to 84 869 zł.

⁴³ Dotyczył on wsparcia opiekunów sprawujących bezpośrednio opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami dorosłymi ze znaczną stopniem niepełnosprawności. Wsparcie było realizowane w formie świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania osób objętych wsparciem. Z tego wsparcia skorzystały 3 osoby, udział w programie był nieodpłatny. Na realizację tej formy pomocy wydano 15 240 zł.

⁴⁴ Zadaniem asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w kształtowaniu prawidłowych postaw życiowych jej członków, w podniesieniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, prowadzeniu gospodarstwa domowego. Asystent rodziny współpracował z rodzinami, które mają trudności opiekuńczo-wychowawcze. W okresie sprawozdawczym tym działaniem objętych było 17 rodzin zgłoszonych przez pracowników socjalnych lub zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny (7 rodzin), które wyraziły zgodę na pracę z asystentem. Program finansowany był z programu rządowego, jego koszt to 46 165 zł.

⁴⁵ Celem programu jest zapewnienie pomocy zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Koszt realizacji programu to 140 000 zł, w tym 84 000 zł dofinansowania.

⁴⁶ Klub prowadzony jest dla 30 osób zamieszkałych w Łukowie w wieku 60+. W ramach realizacji programu seniorzy bezpłatnie brali udział w zajęciach artystycznych, informatycznych, sportowych, uczestniczyli w wycieczkach i wyjściach do kina, aktywnie spędzali wolny czas. Łączny koszt realizacji programu „Senior+” w 2023 r. wyniósł 115 162 zł.

⁴⁷ Celem programu było zapewnienie osobom w trudnej sytuacji materialnej pomocy żywnościowej w postaci artykułów spożywczych. W okresie sprawozdawczym do pomocy w ramach tego programu wydano skierowania 191 rodzin, w których było 521 osób.

⁴⁸ Celem projektu jest poprawa dostępu do usług społecznych i zdrowotnych dla 900 mieszkańców Łukowa w wieku min. 65 lat, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, chorobami wieku starszego, samotne, potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu lub znajdujące się w innej niekorzystnej sytuacji. Beneficjenci programu będą mieli możliwość skorzystać z różnego rodzaju usług opiekuńczych, w tym sąsiedzkich, jak również asystenckich, pielęgnacyjnych, wsparcia psychologicznego, prawnego oraz usług tzw. „złotej rączki”. W ramach projektu powstanie również wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego dla osób starszych w potrzebie. Wartość projektu wynosi 2 725 751,20 zł, w tym 2 586 951,20 zł dofinansowania z Unii Europejskiej.

- „Łukowska akademia rozwoju” w partnerstwie z Fundacją Regionalne Inkubatory Przedsiębiorczości w Łukowie⁴⁹;
- „Klub Aktywnych w Łukowie” (wniosek w trakcie oceny)⁵⁰.

9. Edukacja w mieście

9.1. Edukacja w liczbach

W 2023 r. wychowanie przedszkolne w Łukowie zapewniały przedszkola publiczne i niepubliczne. Łącznie na terenie miasta działało 15 przedszkoli, w tym 6 przedszkoli publicznych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Łuków oraz 9 przedszkoli niepublicznych, dla których Miasto Łuków jest organem rejestrującym. Placówki te oferowały łącznie około 1,4 tys. miejsc dla dzieci, w tym ponad 800 miejsc w przedszkolach publicznych (ok. 60 % wszystkich miejsc) oraz prawie 600 miejsc w przedszkolach niepublicznych. Ofertę wychowania przedszkolnego uzupełniały oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej nr 5 w Łukowie, do których uczęszczało ok. 100 dzieci⁵¹.

Identycznie jak w latach poprzednich, ofertę pierwszego etapu edukacyjnego na terenie Miasta zapewniało 5 szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Łuków. W szkołach podstawowych rok szkolny 2023/2024 rozpoczęło 2 581 uczniów, w tym 67 uczniów z Ukrainy. Poniższe tabele przedstawiają liczbę dzieci w przedszkolach oraz liczbę uczniów w szkołach zlokalizowanych na terenie Miasta Łuków w podziale na poszczególne placówki i oddziały na przestrzeni dwóch lat szkolnych tj. 2022/2023 i 2023/2024, według stanu na dzień 30 września danego roku.

⁴⁹ Celem projektu jest możliwość rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną. Projekt skierowany jest do 150 uczniów szkół podstawowych i liceów ogólnokształcących mieszkających lub uczących się w Łukowie. Wsparciem zostaną objęci uczniowie znajdujący się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej. W ramach projektu zostaną zorganizowane m.in. zajęcia pozalekcyjne rozwijające kompetencje przyrodniczo-matematyczne, plastyczne, taneczne, sportowe (piłka nożna, tenis ziemny), w zakresie porozumiewania się językiem obcym (angielskim), kompetencje cyfrowe (programowanie w Scratch, druk 3D). Stosowna umowa o dofinansowania została zawarta przez CUS i Zarząd Województwa Lubelskiego. Rozpoczęcie realizacji programu to styczeń 2024 r., a wartość projektu to 342 050 zł, w tym dofinansowanie z UE: 299 650 zł, w tym na działania CUS: 180 165 zł.

⁵⁰ Projekt ma na celu poprawę sytuacji społecznej 60 osób wykluczonych społecznie, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zamieszkujących na terenie Łukowa. W ramach projektu zostaną zrealizowane zadania związane z utworzeniem i funkcjonowaniem Klubu Aktywnych, przeprowadzeniem aktywizacji społecznej poprzez opracowanie indywidualnych ścieżek reintegracji społeczno-zawodowej, podpisanie kontraktów, prowadzeniem treningów umiejętności społecznych, ekonomicznych, poradnictwie obywatelski. Osoby z niepełnosprawnościami będą mogły skorzystać z aktywizacji zdrowotnej w zakresie wsparcia zdrowia psychicznego, rehabilitacji wsparcia dietetyka) oraz wsparcia Trenera Pracy. Zostaną również przeprowadzone działania z zakresu aktywizacji edukacyjno-zawodowej poprzez dostosowania kwalifikacji lub kompetencji do potrzeb rynku pracy, pośrednictwa pracy, staży. Wartość projektu wynosi 867 557,93 zł, w tym dofinansowanie z UE: 824 180,02 zł.

⁵¹ Dodatkowo danych z Systemu Informacji Oświatowej na dzień 30.09.2023 r. do przedszkoli zarówno publicznych jak i niepublicznych uczęszczało 28 dzieci z Ukrainy, które przybyły do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Lp.	Nazwa placówki / szkoły	Rok szkolny 2022/2023 wg. stanu na 30.09.2022		Rok szkolny 2023/2024 wg. stanu na 30.09.2023	
		Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów w oddziałach przedszkolnych	Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów w oddziałach przedszkolnych
1.	Przedszkole Integracyjne nr 1 w Łukowie	97	97	100	100
2.	Przedszkole Miejskie nr 2 w Łukowie	152	152	147	147
3.	Przedszkole Miejskie nr 3 w Łukowie	151	151	154	154
4.	Przedszkole Miejskie nr 4 „Fantazja” w Łukowie	139	139	142	142
5.	Przedszkole Miejskie nr 6 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Łukowie	133	133	139	139
6.	Przedszkole Miejskie nr 7 „Szczyśliwa Siódemka” w Łukowie	135	135	137	137
7.	Niepubliczne Przedszkole Językowo-Sportowe „Bajkowy Raj” z Oddziałami Integracyjnymi	127	127	150	150
8.	Niepubliczne Przedszkole „Mały Odkrywca”	78	78	78	78
9.	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo	27	27	28	28
10.	Niepubliczne Przedszkole Sióstr Nazaretanek	58	58	66	66
11.	Niepubliczne Przedszkole Artystyczne „KOALA”	107	107	104	104
12.	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne	84	84	65	65
13.	Niepubliczne Przedszkole „Jaś i Małgosia”	30	30	30	30
14.	Niepubliczne Przedszkole Muzyczne „Wesoła Nutka”	54	54	62	62
15.	Niepubliczne Przedszkole „Pozwalamy Dzieciom”	4	4	12	12
16.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. ks. Grzegorza Piramowicza w Łukowie	859	-	790	-
17.	Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. ks. Stanisława Konarskiego w Łukowie	471	-	484	-
18.	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Józefa Piłsudskiego w Łukowie	222	-	258	-
19.	Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bronisława Chącińskiego w Łukowie	563	-	525	-
20.	Szkoła Podstawowa nr 5 im. gen. Władysława Sikorskiego w Łukowie	684	105	623	99
RAZEM		4 178	1 481	4 094	1 513

Tabela 17. Liczba dzieci w przedszkolach publicznych i niepublicznych oraz liczba uczniów w szkołach publicznych i niepublicznych funkcjonujących na terenie Miasta Łuków w roku szkolnym 2022/2023 oraz 2023/2024. Źródło: Opracowanie własne.

Lp.	Placówka	Rok szkolny	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII	RAZEM	
			Liczba uczniów	Liczba uczniów	Liczba uczniów	Liczba uczniów	Liczba uczniów	Liczba uczniów	Liczba uczniów	Liczba uczniów	Liczba uczniów	Liczba uczniów
			Liczba oddziałów	Liczba oddziałów	Liczba oddziałów	Liczba oddziałów	Liczba oddziałów	Liczba oddziałów	Liczba oddziałów	Liczba oddziałów	Liczba oddziałów	Liczba oddziałów
1.	SP nr 1	2022/2023	113	103	100	99	96	131	61	156	859	
			5	4	4	4	4	6	3	7	37	
		2023/2024	92	112	100	102	95	93	132	64	790	
			4	5	4	4	4	4	6	3	34	
2.	SP nr 2	2022/2023	74	68	50	76	68	68	23	44	471	
			3	3	2	3	3	3	1	2	20	
		2023/2024	74	74	67	46	75	67	61	20	484	
			3	3	3	2	3	3	3	1	21	
3.	SP nr 3	2022/2023	38	42	30	28	34	33	17	0	222	
			2	2	2	1	2	2	1	0	12	
		2023/2024	41	35	45	31	27	34	34	11	258	
			2	2	2	2	1	2	2	1	14	
4.	SP nr 4	2022/2023	79	66	56	71	76	84	29	102	563	
			4	3	3	3	3	4	2	5	27	
		2023/2024	66	75	63	57	76	72	86	30	525	
			3	4	3	3	3	3	4	2	25	
5.	SP nr 5	2022/2023	64	61	75	88	78	72	24	120	582	
			3	3	3	4	4	3	1	5	26	
		2023/2024	66	62	60	74	84	81	72	25	524	
			3	3	3	3	4	4	3	1	24	
RAZEM		2022/2023	368	340	311	362	352	388	154	422	2697	
			17	15	14	15	16	18	8	19	122	
		2023/2024	339	358	335	310	357	347	385	150	2581	
			15	17	15	14	15	16	18	8	118	

Tabela 18. Liczba dzieci w przedszkolach publicznych i niepublicznych oraz liczba uczniów w szkołach publicznych i niepublicznych funkcjonujących na terenie Miasta Łuków w roku szkolnym 2022/2023 oraz 2023/2024. Źródło: Opracowanie własne.

W roku 2023 w placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Łuków zatrudnionych było 360 nauczycieli, którzy realizowali łącznie ok. 334 nauczycielskich etatów przeliczeniowych. Spośród 360 nauczycieli największą grupę stanowili nauczyciele dyplomowani (ok. 66,5%), mianowani stanowili ponad 17%, początkujący 15%, a niespełna 1,5% stanowili nauczyciele bądź osoby nieposiadające stopnia awansu zawodowego

nauczyciela. Największa liczba pedagogów zajmowała się nauczaniem w szkołach podstawowych - 78%, a w przedszkolach liczba wszystkich nauczycieli stanowiła 22% ogółu.

Dodatkowo w 2023 r. do egzaminu na stopień nauczyciela mianowanego przystąpiło 22 nauczycieli i wszyscy oni uzyskali zaświadczenie o jego zdaniu. Potwierdzeniem uzyskania awansu zawodowego było otrzymanie od Burmistrza Miasta Łuków decyzji administracyjnej w formie aktu nadania stopnia nauczyciela mianowanego dla 22 łukowskich nauczycieli. Poniższe zestawienia ilustrują dokładny wymiar zatrudnienia w podziale na stopień awansu zawodowego nauczycieli według umów i etatów na przestrzeni dwóch lat szkolnych: 2022/2023 i 2023/2024, oddzielnie dla szkół podstawowych i przedszkoli:

Lp.	Placówka	Rok szkolny	Nauczyciel bez stopnia awansu zawodowego (nauczyciel początkujący)	Nauczyciel mianowany	Nauczyciel dyplomowany	Osoba / nauczyciel bez stopnia awansu zawodowego nieodbywający przygotowania do zawodu nauczyciela	RAZEM
			Liczba umów	Liczba umów	Liczba umów	Liczba umów	Liczba umów
			Liczba etatów	Liczba etatów	Liczba etatów	Liczba etatów	Liczba etatów
1.	Przedszkole Integracyjne nr 1 w Łukowie	2022/2023	7	6	7	1	21
			7,00	5,05	7,00	0,17	19,22
		2023/2024	6	8	7	1	22
			6,00	7,09	6,97	0,17	20,23
2.	Przedszkole Miejskie nr 2 w Łukowie	2022/2023	6	2	6	2	16
			5,46	2,00	4,17	0,95	12,58
		2023/2024	2	5	5	1	13
			1,98	5,00	4,13	1,00	12,11
3.	Przedszkole Miejskie nr 3 w Łukowie	2022/2023	4	4	6	1	15
			4,00	4,00	5,13	0,19	13,32
		2023/2024	4	3	7	1	15
			4,00	3,00	6,09	0,19	13,28
4.	Przedszkole Miejskie nr 4 „Fantazja” w Łukowie	2022/2023	4	0	10	0	14
			4,00	0,00	7,29	0,00	11,29
		2023/2024	4	1	9	0	14
			4,00	0,50	7,28	0	11,78
5.	Przedszkole Miejskie nr 47 „Szczęśliwa Siódemka” w Łukowie	2022/2023	6	1	7	1	15
			4,50	1,00	5,58	0,19	11,27
		2023/2024	5	3	6	1	15
			4,00	3,00	5,13	0,19	12,32
RAZEM		2022/2023	27	13	36	5	81
			24,96	12,05	29,17	1,5	67,68
		2023/2024	21	20	34	4	79
			19,98	18,59	29,60	1,55	69,72

Tabela 19. Liczba umów nauczycieli w Mieście Łuków według aktualnych stopni awansu zawodowego i etatów - przedszkola, podział na rok szkolny 2022/2023 oraz 2023/2024. Źródło: opracowanie własne.

Lp.	Placówka	Rok szkolny	Nauczyciel bez stopnia awansu zawodowego (nauczyciel początkujący)	Nauczyciel mianowany	Nauczyciel dyplomowany	Osoba / nauczyciel bez stopnia awansu zawodowego nieodbywający przygotowania do zawodu nauczyciela	RAZEM
			Liczba umów	Liczba umów	Liczba umów	Liczba umów	Liczba umów
			Liczba etatów	Liczba etatów	Liczba etatów	Liczba etatów	Liczba etatów
1.	SP nr 1	2022/2023	15	11	64	0	90
			13,26	10,72	62,59	0	86,57
		2023/2024	9	14	60	0	83
			9	14	58,42	0	81,42
2.	SP nr 2	2022/2023	5	4	28	0	37
			5	4	27,45	0	36,45
		2023/2024	3	7	28	1	39
			3	7	26,72	1	37,72
3.	SP nr 3	2022/2023	2	1	26	0	29
			2	0,69	23,24	0	25,93
		2023/2024	3	3	28	0	34
			3	2,19	23,96	0	29,15
4.	SP nr 4	2022/2023	6	6	48	0	60
			5,78	6	47,33	0	59,11
		2023/2024	6	7	47	0	60
			5,67	7	47	0	59,67
5.	SP nr 5	2022/2023	11	10	42	0	63
			10,50	9,46	37,86	0	57,82
		2023/2024	12	11	42	0	65
			10,29	10,67	35,35	0	56,31
RAZEM		2022/2023	39	32	208	0	279
			36,54	30,87	198,47	0	265,88
		2023/2024	33	42	205	1	281
			30,96	40,86	191,45	1	264,27

Tabela 20. Liczba umów nauczycieli w Mieście Łuków według aktualnych stopni awansu zawodowego i etatów - przedszkola, podział na rok szkolny 2022/2023 oraz 2023/2024. Źródło: opracowanie własne.

Dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania szkół i przedszkoli zatrudnieni byli pracownicy administracji i obsługi. Liczba pracowników niepedagogicznych w roku 2023 wyniosła 187 osób realizujących łącznie 180,3 etatu. W ogólnej liczbie zatrudnionych etaty pedagogiczne stanowiły około 65%, a pozostałe 35% to etaty administracyjne, pomocnicze i obsługowe.

Oświata to także dziedzina, która pochłania najwięcej środków finansowych na swoje funkcjonowanie. Szczegółowe informacje na ten temat zawarto w załączniku nr 3 do niniejszego Raportu.

9.2. Uczniowie z Ukrainy - Fundusz Pomocy

W związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie, po 24 lutego 2022 roku do łukowskich szkół, a także przedszkoli zarówno publicznych jak i niepublicznych zostali przyjęci uczniowie - uchodźcy z Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Liczba dzieci ukraińskich w łukowskich placówkach oświatowych w każdym miesiącu ulegała nieznacznej zmianie. W 2023 roku dzieci i młodzież ukraińska kontynuowała naukę w oddziałach ogólnodostępnych, nie utworzono oddziałów przygotowawczych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci ukraińskich w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2023/2024 wg stanu na 30 września 2023 r., które przybyły do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Lp.	Nazwa placówki	Rok szkolny 2022/2023 wg. stanu na 30.09.2022	Rok szkolny 2023/2024 wg. stanu na 30.09.2023
		Liczba uczniów	Liczba uczniów
1.	Przedszkole Miejskie nr 2 w Łukowie	6	4
2.	Przedszkole Miejskie nr 3 w Łukowie	6	6
3.	Przedszkole Miejskie nr 4 Fantazja w Łukowie	4	5
4.	Przedszkole Miejskie nr 6 w Łukowie	4	2
5.	Przedszkole Miejskie nr 7 Szczęśliwa Siódemka w Łukowie	5	3
6.	Niepubliczne Przedszkole Sióstr Nazaretanek w Łukowie	4	5
7.	Niepubliczne Przedszkole Artystyczne "KOALA" w Łukowie	0	2
8.	Niepubliczne Przedszkole Muzyczne „Wesoła Nutka” w Łukowie	0	1
9.	Szkoła Podstawowa nr 1 w Łukowie	16	15
10.	Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Łukowie	16	11
11.	Szkoła Podstawowa nr 3 w Łukowie	11	8
12.	Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Łukowie	17	16
13.	Szkoła Podstawowa nr 5 w Łukowie	24	17
RAZEM:		86	95

Tabela 21. Liczba dzieci ukraińskich w placówkach oświatowych w Łukowie w roku szkolnym 2022/2023 oraz 2023/2024.
Źródło: opracowanie własne.

9.3. Stypendia naukowe dla uzdolnionych uczniów

W 2023 roku burmistrz Łukowa przyznał stypendia dla uzdolnionych uczniów klas IV-VIII miejskich szkół podstawowych⁵². Stypendium było wyrazem uznania dla osiągnięć ucznia oraz formą wsparcia jego dalszego rozwoju naukowego. Wysokość wypłacanego jednorazowo stypendium wynosiła od 1000 do 1500 zł. W sumie w ubiegłym roku wypłacono 25 jednorazowych stypendiów na łączną kwotę 26 500 zł. Trzy osoby otrzymały kwotę 1500 zł, a 22 osoby kwotę 1000 zł.

10. Kultura, sport, rekreacja i ochrona dziedzictwa narodowego

10.1. Wybrane obiekty (tereny) sportowe i rekreacyjne w mieście

W Łukowie znajdują się następujące - godne polecenia podróżnym i wypoczywającym na terenie miasta osobom - obiekty sportowe i rekreacyjne:

- Kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy „Zimna Woda” - utworzony na bazie sztucznego zbiornika z lat 70. XX w. ze strzeżonym kąpieliskiem i infrastrukturą towarzyszącą;
- Letnia pływalnia „Delfin” z atrakcjami wodnymi, zjeżdżalniami, boiskami do gier zespołowych, miejscem rekreacji (ul. Browarna 63);
- Kryta pływalnia „Delfinek” z sauną (ul. Siedlecka 56);
- Boiska treningowe i Bulwar 100-lecia Odzyskania Niepodległości - boiska do piłki nożnej, korty tenisowe, bulwar spacerowo-rowerowy nad rzeką Krzną;
- Ławeczka Henryka Sienkiewicza (Plac Solidarności i Wolności);
- Park miejski przy ul. Warszawskiej;
- Siłownie plenerowe - Otwarte Strefy Aktywności (m.in. os. Klimeckiego, ul. Stawki, ul. 700-lecia, ul. Konstytucji 3 Maja i inne);
- Łukowski Ośrodek Kultury i Kino Łuków oraz Miejska Biblioteka Publiczna im. Henryka Sienkiewicza w Łukowie.

10.2. Zabytki i dziedzictwo narodowe

Na terenie miasta w 2023 r. funkcjonowała ochrona konserwatorska obejmująca m.in. budynki i układ placów. W Łukowie znajdowały się także następujące obiekty o charakterze zabytkowym i mające wpływ na kształt dziedzictwa narodowego:

- Zespół klasztorny Bernardynów z II poł. XVIII w. z murowanym, barokowym kościołem parafialnym pw. Podwyższenia Krzyża Świętego;

⁵² Na podstawie Uchwały Nr LXXV/564/2023 Rady Miasta Łuków z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie określenia zasad przyznawania stypendiów za wyniki dla uczniów szkół podstawowych w ramach „Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży pobierających naukę w Mieście Łuków”

- Zespół klasztorny Pijarów z XVIII i XIX w. z późnobarokową kolegiatą pw. Przemienienia Pańskiego, kolegium i klasztorными zabudowaniami według projektu Antoniego Solariego;
- Budynek dworca kolejowego z XIX w.;
- Konwikt Szaniawskich z XVIII w. - obecnie siedziba Muzeum Regionalnego, które oprócz organizowania wystaw czasowych gromadzi eksponaty etnograficzne, geologiczne oraz przedmioty związane z historią Łukowa i jego okolic;
- Budynek dawnej Kasy Skarbowej (Plac Narutowicza 3);
- Zabytkowy budynek przy ul. Piłsudskiego 28 (dzisiejsza siedziba Prokuratury Rejonowej w Łukowie);
- Cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej (ul. Strzelnicza);
- Zabytkowe nagrobki na cmentarzu parafialnym św. Rocha oraz drewniany kościół pw. św. Rocha z 1838 roku, murowana dzwonnica z I poł. XIX w.;
- Pomnik Henryka Sienkiewicza;
- Pomnik Pamięci Powstańców z 1863 r.;
- Muzeum Oręża i Techniki Użytkowej im. ks. gen. Stanisława Brzóska (ul. Farfak).

10.3. Działalność Łukowskiego Ośrodka Kultury

Główną instytucją odpowiedzialną za prowadzenie działalności kulturowej na terenie miasta był w 2023 r. Łukowski Ośrodek Kultury. Ośrodek w przeciągu minionych 12 miesięcy zorganizował 167 imprez, w tym: 25 plenerowych, 45 z płatnym wstępem, 150 samodzielnie zorganizowanych przez pracowników ŁOK. Odbyło się też 6 festiwali i przeglądów artystycznych (2 koncerty plenerowe), 27 koncertów (19 plenerowych, 5 z płatnym wstępem), 19 spektakli teatralnych (18 z płatnym wstępem), 14 wystaw (1 plenerowa), 18 specjalnych seansów filmowych (7 z płatnym wstępem), 25 wykładów i spotkań, 14 plenerowych imprez sportowo-rekreacyjnych lub turystycznych (7 z płatnym wstępem), 11 konkursów, 24 imprezy interdyscyplinarne (10 plenerowych, 8 z płatnym wstępem), 7 warsztatów oraz 2 konferencje. Szacunkowa ilość odbiorców powyższych wydarzeń to ponad 80 tys. osób. Wydarzenia te odbywały się zarówno w obiektach Ośrodka, jak również w innych miejscach na terenie Łukowa. Współpracowano z innymi instytucjami miejskimi, samorządami oraz podmiotami trzecimi. Imprezy oraz wydarzenia były organizowane z zachowaniem odpowiedniego poziomu artystycznego, merytorycznego oraz organizacyjnego, także przy współpracy z pedagogami, pracownikami oświaty, aktorami i ludźmi estrady w taki sposób, aby tworzyć wydarzenia na najwyższym poziomie. Stan zatrudnienia w ŁOK na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosił 18 osób.

Nieodłączną częścią Łukowskiego Ośrodka Kultury było także Kino Łuków, które w ubiegłym roku odwiedziło 24 506 widzów na 1492 seansach filmowych⁵³. Poza ofertą filmową Kino Łuków przygotowało dla widzów szereg atrakcji, takich jak spotkanie z reżyserami filmu „Dzień i noc”, warsztaty, bajkowe poranki dla najmłodszych widzów, pokazy, wykłady, seanse edukacyjne, konkursy dla widzów, retransmisje koncertów, seanse plenerowe oraz specjalne

⁵³ Dla porównania w 2022 r. Kino Łuków na 1501 seansach filmowych odwiedziło 23 391 widzów.

seanse dla grup zorganizowanych. Ponadto w administracji Łukowskiego Ośrodka Kultury w 2023 r. znajdował się również amfiteatr w parku miejskim z widownią na ok. 250 miejsc siedzących oraz z zapleczem technicznym. W miejscu tym odbywały się imprezy plenerowe, w tym 9 seansów filmowych w ramach letniego kina plenerowego pt. „Jetro Cinema Summer 2023”. ŁOK realizował w tym miejscu także inne imprezy, m.in. patriotyczne, muzyczne, ludowe, czy promujące zdrowy styl życia.

W ubiegłym roku Łukowski Ośrodek Kultury był miejscem tworzącym warunki do rozwoju, aktywności kulturalnej, artystycznej, hobbystycznej, rekreacyjno-ruchowej oraz do zainteresowania sztuką. Z pomieszczeń placówki jako miejsca odbywania prób korzystały różne zespoły muzyczne. Ośrodek wspierał lokalne inicjatywy kulturalne, pomagał organizować imprezy społeczne, historyczne i inne. W placówce wzorem lat ubiegłych funkcjonował Łukowski Uniwersytet Trzeciego Wieku.

W 2023 r. w ŁOK działały sekcje artystyczne:

- Teatr Poezji ŁOK - warsztaty recytatorskie (13 osób)
- Teatr TŁOK - warsztaty teatralne (2 osoby)
- Fabryka Piosenki ŁOK - warsztaty wokalne (24 osoby)
- warsztaty plastyczne dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych (63 osoby)
- warsztaty muzyczne ŁOK (8 osób)
- ŁOK Dance Factory - zajęcia taneczne (120 osób)
- Studio Edukacji Muzycznej - warsztaty muzyczne (11 osób)

Ośrodek współpracował także z innymi podmiotami zajmującymi się działalnością artystyczną, takimi jak Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Łukowskiej „Łukowiacy”, czy Towarzystwo Muzyczne im. Antoniego Próchniewicza w Łukowie. Współpracował z zespołami działającymi na terenie miasta (m.in. Łukband, ŁOK’ej Band, Live Duet). Dodatkowo 13 młodych artystów, uczestników zajęć w Łukowskim Ośrodku Kultury, zostało w 2023 r. stypendystami Marszałka Województwa Lubelskiego w zakresie kultury, a 9 osób stypendystami Burmistrza Miasta Łuków w dziedzinach artystycznych.

Na realizację swoich działań statutowych Ośrodek oprócz dotacji podmiotowej z Miasta Łuków otrzymywał dofinansowania m.in. z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, czy programów zewnętrznych. Szczegółowe podsumowanie finansowe Łukowskiego Ośrodka Kultury dostępne jest w Sprawozdaniu z działalności Łukowskiego Ośrodka Kultury za 2023 rok.

10.4. Działalność Ośrodka Sportu i Rekreacji w Łukowie

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łukowie w 2023 r. (podobnie jak w latach ubiegłych) odpowiadał m.in. za organizację imprez w zakresie upowszechniania kultury fizycznej oraz imprez rekreacyjnych. Administrował także obiektami sportowo-rekreacyjnymi i zapewniał wsparcie oddolnych inicjatyw w dziedzinie sportu i rekreacji. Na dzień 31 grudnia 2023 r. jednostka

zatrudniała 38 osób na umowę o pracę (36,75 etatu) wobec 36 osób (i 34,75 etatu) rok wcześniej. Ponadto w zależności od potrzeb zatrudniane były dodatkowe osoby w formie umowy zlecenia (m.in. informatyk, ratownicy wodni, obsługa obiektów, trenerzy osiedlowi). Wzrost zatrudnienia następował w okresie letnim.

Obiekty Ośrodka były chętnie odwiedzane przez mieszkańców oraz osoby przyjezdne. Szczegóły przedstawia tabela poniżej:

Obiekt	Ilość odwiedzających/korzystających (wejść na obiekt)		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Pływalnia letnia „Delfin”	48 308	50 649	48 587
Pływalnia kryta „Delfinek”	25 875	38 719	37 792
Kompleks rekreacyjny Zimna Woda - wyciąg do nart wodnych i wakeboardu	1 182	572	1 048
Kompleks rekreacyjny Zimna Woda - wypożyczalnia sprzętu wodnego	3 822	1 599	2 482
Korty tenisowe nad rzeką Krzną	3 920	4 900	6 068

Tabela 22. Ilość osób odwiedzających/korzystających z obiektów Ośrodka Sportu i Rekreacji w Łukowie w latach 2021-2023.
Źródło: opracowanie własne.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łukowie administrujący terenem nad łukowskim zalewem umożliwił też - na podstawie umowy z Polskim Związkiem Wędkarskim w Lublinie - uprawianie amatorskiego połowu ryb. Ponadto w roku 2023 w pomieszczeniach Lokalnego Centrum Animacji Społecznej odbywały się spotkania integrujące społeczność lokalną, szkolenia i warsztaty. Łącznie obiekt udostępniono na 677,5 godzin niepłatnych i 32 godziny płatne (dla porównania w 2022 roku było odpowiednio 528 godzin niepłatnych i 9 godzin płatnych).

Dodatkowo Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łukowie administrował i udostępniał mieszkańcom oraz podmiotom trzecim inne obiekty, takie jak:

- stadion miejski „Orlęta” przy ul. Warszawskiej;
- boisko treningowe „Górka”;
- boiska treningowe przy rzece Krzna;
- boisko wielofunkcyjne na os. Sienkiewicza;
- 30 tablic, 15 słupów oraz gabloty ogłoszeniowe na 9 wiatkach przystankowych⁵⁴ na terenie miasta.

⁵⁴ Na mocy Zarządzenia Burmistrza Miasta Łuków Ośrodek Sportu Rekreacji w Łukowie posiadał w administrowaniu gabloty w wiatkach przystankowych przy: 1) ul. Wereszczaków w Łukowie, km 0+338; 2) ul. Kiernickich w Łukowie, km 0+434; 3) ul. 700-lecia w Łukowie km. 0+260; 4) ul. Partyzantów w Łukowie, km 0+424; 5) ul. Partyzantów w Łukowie, km 0+104; 6) ul. 11 Listopada w Łukowie, km 0+393; 7) ul. 11 Listopada w Łukowie, km 0+309; 8) Al. Kościuszki w Łukowie, km 0+478; 9) ul. Zapowiednik w Łukowie, km 3+258.

Pracownicy Ośrodka zajmowali się konserwacją sztucznych nawierzchni na boiskach zlokalizowanych przy Szkole Podstawowej nr 4 i 5 w Łukowie (boiska typu „Orlik”) oraz Szkole Podstawowej nr 2 i 3 stanowiących własność miasta. Prace konserwatorskie prowadzone były z częstotliwością 2 razy do roku w porozumieniu z dyrekcjami placówek.

OSiR oprócz administrowania powyższymi obiektami, organizował wydarzenia oraz imprezy rekreacyjne oraz sportowe, m.in. biegi uliczne podczas świąt 3 maja i 11 listopada, Ogólnopolskie Biegi ks. Brzóska. Koordynował rozgrywki Łukowskiej Ligi Halowej Piłki Nożnej, wiosenne mistrzostwa Łukowa w pływaniu i inne. Kontynuowany był program „Trener Osiedlowy” gromadzący łącznie ok. 1400 osób w wieku od 7 do 18 lat. Ośrodek udostępniał pomieszczenia m.in. na potrzeby Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, włączał się w działania o charakterze profilaktycznym. Współpracował także z wieloma podmiotami i instytucjami. Szczegółowe dane na temat innych aspektów Ośrodka dostępne są w sprawozdaniu OSiR z działalności za 2023 rok.

10.5. Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Henryka Sienkiewicza w Łukowie

Miejska Biblioteka Publiczna im. Henryka Sienkiewicza w Łukowie w 2023 r. realizowała zadania zarówno Organizatora (czyli Miasta), jak i zadania dedykowane bibliotece powiatowej. Biblioteka jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów. W głównej siedzibie posiada windę. Osobom z dysfunkcjami wzroku proponuje książki z dużą czcionką oraz książki mówione (czyli audiobooki).

W 2023 r. zmienione godziny pracy uzyskały pełną aprobatę czytelników, podobnie jak przekształcenie Filii nr 3 (na Osiedlu Unitów Podlaskich) w placówkę obsługiwaną w pełnym wymiarze czasowym (tj. dostępną 5 dni w tygodniu). Placówka w pełni powróciła do „przedpandemijnego” zakresu działalności. Poszczególne agendy MBP skupiły się zwłaszcza na pracy z przedszkolakami i uczniami wszystkich szczebli szkół działających w Łukowie. Skutecznie powrócono też do tradycji lekcji bibliotecznych oraz spotkań z ciekawymi ludźmi. Natomiast w trosce o bezpieczeństwo personelu oraz klientów, w Bibliotece pozostawione zostały osłony z pleksiglasu, płyny dezynfekcyjne oraz kwarantanna książek zwracanych.

W roku 2023 MBP w Łukowie kontynuowała realizację usługi „Książka na telefon” dla osób powyżej 70. roku życia, polegającej na dostarczaniu książek starszym czytelnikom do ich domów. Nadal możliwe było także korzystanie z systemu „Academica” (Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych), który pozwala na szybki dostęp do zbiorów naukowych posiadanych przez Bibliotekę Narodową. W placówce działalność kontynuował również Dyskusyjny Klub Książki, a dzięki wsparciu placówki funkcjonowała „Konfraternia Łukowska”, będąca oryginalną formą spotkań mieszkańców naszego miasta, o różnorodnych upodobaniach kulturalnych i artystycznych.

Łukowska Biblioteka w ubiegłym roku zdecydowanie poprawiła też wyniki czytelnictwa. W oparciu o fundusze miejskie, ministerialne oraz powiatowe znacząco wzbogaciła także swój księgozbiór. Doskonalony był nowy system ustalania list książek do zakupów, zdecydowanie zwiększający rolę - w tym zakresie - poszczególnych oddziałów i filii (oraz czytelników). Dało to - w połączeniu z efektywną pracą personelu bibliotecznego - widoczne efekty w postaci wzrostu wypożyczeń książek, aż o 11 798 w skali roku.

Biblioteka aktywnie uczestniczyła w wielu przedsięwzięciach o zasięgu lokalnym, a także ogólnopolskim. Wybrane z nich to XX Tydzień Bibliotek, Noc Bibliotek, Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom i akcja „Mała książka - wielki człowiek”. W MBP przeprowadzono konkursy czytelniczo-prasowe, plastyczne, organizowano spotkania autorskie i wystawy okolicznościowe, m.in. poświęcone Patronom Roku 2023. Zapraszano także młodzież ze szkół średnich na lekcje. Wartym odnotowania był także cykl zajęć „Poranek z poezją Wisławy Szymborskiej”, przybliżający uczniom twórczość polskiej noblistki i upamiętniający 100. rocznicę jej urodzin.

W ubiegłym roku wzrosło także oddziaływanie MBP w przestrzeni internetowej (a więc na potencjalnych użytkowników w młodym i w średnim wieku), o czym świadczą uzyskane wyniki (tzw. „zasięgi”) na profilu placówki na Facebooku oraz na głównej stronie internetowej Firmy. Na dzień 31 grudnia 2023 r. zbiory Biblioteki Głównej oraz trzech Filii liczyły łącznie 95 923 woluminy. W ciągu roku placówka pozyskała 2825 woluminów. Biblioteka otrzymała także dary książkowe od czytelników, instytucji oraz autorów (łącznie 830 woluminów).

Inne dane statystyczne dotyczące osób korzystających ze zbiorów MBP oraz samych wypożyczeń wyglądają następująco:

- liczba czytelników zarejestrowanych w ciągu roku - 4 123;
- liczba odwiedzin w wypożyczalniach - 45 096;
- liczba książek i czasopism wypożyczonych na zewnątrz - 92 895;
- liczba wypożyczonych audiobooków - 631.

11. Rada Miasta Łuków

Rada Miasta to organ stanowiący Miasta Łuków. W 2023 roku Rada liczyła 21 radnych, reprezentujących 3 kluby radnych. Radni pracowali na Sesjach oraz poprzedzających je posiedzeniach komisji Rady Miasta.

11.1. Skład Rady Miasta

W 2023 roku skład Rady Miasta Łuków przedstawiał się następująco:

Lp.	Imię i nazwisko	Przynależność klubowa	Uwagi
1	Krzysztof Okliński	Klub Radnych „Przymierze dla Ziemi Łukowskiej”	Przewodniczący Rady Miasta
2	Urszula Chruściel	Klub Radnych „Prawo i Sprawiedliwość”	Wiceprzewodnicząca Rady Miasta
3	Przemysław Suchodolski	Klub Radnych „Prawo i Sprawiedliwość”	Wiceprzewodniczący Rady Miasta
4	Leonard Baranowski	Klub Radnych „Prawo i Sprawiedliwość”	
5	Łukasz Bober		
6	Zygmunt Celiński	Klub Radnych „Prawo i Sprawiedliwość”	
7	Robert Dołęga	Klub Radnych „Prawo i Sprawiedliwość”	
8	Artur Gałach	Klub Radnych „Prawo i Sprawiedliwość”	
9	Ireneusz Goławski		
10	Grzegorz Gomoła	Klub Radnych „Razem Ponad Podziałami”	
11	Krzysztof Jodełko	Klub Radnych „Prawo i Sprawiedliwość”	
12	Henryk Lipiec	Klub Radnych „Razem Ponad Podziałami”	
13	Maciej Nurzyński	Klub Radnych „Przymierze dla Ziemi Łukowskiej”	
14	Jarosław Okliński		
15	Arkadiusz Pogonowski		
16	Sebastian Ignaciuk	Klub Radnych „Razem Ponad Podziałami”	
17	Maria Pszczółkowska	Klub Radnych „Prawo i Sprawiedliwość”	
18	Ewa Rybicka-Sicińska	Klub Radnych „Prawo i Sprawiedliwość”	
19	Andrzej Skwarek	Klub Radnych „Prawo i Sprawiedliwość”	
20	Ryszard Smolarz	Klub Radnych „Przymierze dla Ziemi Łukowskiej”	
21	Przemysław Wereszczyński	Klub Radnych „Przymierze dla Ziemi Łukowskiej” od 4.12.2023 r.	

Tabela 23. Skład Rady Miasta Łuków w 2023 r. Źródło: opracowanie własne.

11.2. Ilość posiedzeń Rady Miasta w 2023 r.

Rada Miasta Łuków w 2023 r. odbyła 15 sesji, w tym 5 sesji nadzwyczajnych, zwołanych na wniosek Burmistrza Miasta⁵⁵. Sesja LXXVI odbyła się na dwóch posiedzeniach. Rada Miasta Łuków podjęła też w ubiegłym roku 144 uchwały. Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta wraz ze wskazaniem organu odpowiedzialnego za ich wykonanie stanowi załącznik nr 4 do niniejszego Raportu.

11.3. Komisje stałe Rady Miasta Łuków

W Radzie Miasta w 2023 r. funkcjonowało 6 komisji stałych. W 2023 roku odbyły się 64 posiedzenia komisji w tym:

- Komisja Rewizyjna odbyła 8 posiedzeń, w tym 1 wspólne posiedzenie komisji stałych;
- Komisja Skarg, Wniosków i Petycji odbyła 11 posiedzeń, w tym 1 wspólne posiedzenie komisji stałych;
- Komisja Finansów, Budownictwa, Planowania Przestrzennego i Gospodarki Gruntami odbyła 12 posiedzeń;
- Komisja Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Działalności Gospodarczej odbyła 11 posiedzeń;
- Komisja Zdrowia, Pomocy Społecznej i Porządku Publicznego odbyła 11 posiedzeń, w tym 1 wspólne posiedzenie komisji stałych;
- Komisja Edukacji, Kultury i Sportu odbyła 11 posiedzeń, w tym 1 wspólne posiedzenie komisji stałych.

Poniższe zestawienie przedstawia natomiast skład Komisji stałych Rady Miasta Łuków w 2023 r. wraz z uwagami:

Komisja Rewizyjna		
Lp.	Imię i nazwisko radnego	Uwagi
1.	Andrzej Skwarek	Przewodniczący
2.	Maria Pszczółkowska	Zastępca Przewodniczącego
3.	Artur Gałach	
4.	Henryk Lipiec	
5.	Przemysław Wereszczyński	
6.	Arkadiusz Pogonowski	członek Komisji od 26.06.2023 r.

⁵⁵ Sesja nr LXX z dnia 26 stycznia 2023 r., sesja nr LXXI z dnia 23 lutego 2023 r., sesja nr LXXII z dnia 23 marca 2023 r., sesja nr LXXIII z dnia 12 kwietnia 2023 r., sesja nr LXXIV z dnia 27 kwietnia 2023 r., sesja nr LXXV z dnia 25 maja 2023 r., sesja nr LXXVI – dwa posiedzenia, pierwsze w dniu 22 czerwca 2023 r., drugie w dniu 26 czerwca 2023 r., sesja nr LXXVII z dnia 6 lipca 2023 r., sesja nr LXXVIII z dnia 24 sierpnia 2023 r., sesja nr LXXIX z dnia 28 września 2023 r., sesja nr LXXX z dnia 9 października 2023 r., sesja nr LXXXI z dnia 26 października 2023 r., sesja nr LXXXII z dnia 17 listopada 2023 r., sesja nr LXXXIII z dnia 30 listopada 2023 r., sesja nr LXXXIV z dnia 19 grudnia 2023 r.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji:		
Lp.	Imię i nazwisko radnego	Uwagi
1.	Robert Dołęga	Przewodniczący
2.	Leonard Baranowski	Zastępca Przewodniczącego
3.	Grzegorz Gomoła	rezygnacja z prac w Komisji w dniu 4.09.2023 r.
4.	Sebastian Ignaciuk	
5.	Arkadiusz Pogonowski	rezygnacja z prac w Komisji w dniu 16.06.2023 r.
6.	Maria Pszczółkowska	
7.	Ewa Rybicka-Sicińska	rezygnacja z prac w Komisji w dniu 22.06.2023 r.
8.	Ryszard Smolarz	
Komisja Finansów, Budownictwa, Planowania Przestrzennego i Gospodarki Gruntami:		
Lp.	Imię i nazwisko radnego	Uwagi
1.	Artur Gałach	Przewodniczący
2.	Maciej Nurzyński	Zastępca Przewodniczącego
3.	Leonard Baranowski	
4.	Zygmunt Celiński	
5.	Urszula Chruściel	
6.	Ireneusz Gołowski	
7.	Andrzej Skwarek	
Komisja Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Działalności Gospodarczej:		
Lp.	Imię i nazwisko radnego	Uwagi
1.	Krzysztof Jodełko	Przewodniczący
2.	Zygmunt Celiński	Zastępca Przewodniczącego
3.	Łukasz Bober	
4.	Sebastian Ignaciuk	
5.	Krzysztof Okliński	
6.	Przemysław Suchodolski	
Komisja Zdrowia, Pomocy Społecznej i Porządku Publicznego:		
Lp.	Imię i nazwisko radnego	Uwagi
1.	Ewa Rybicka-Sicińska	Przewodniczący
2.	Urszula Chruściel	Zastępca Przewodniczącego
3.	Jarosław Okliński	
4.	Krzysztof Okliński	
5.	Przemysław Suchodolski	

Komisja Edukacji, Kultury i Sportu:		
Lp.	Imię i nazwisko radnego	Uwagi
1.	Ryszard Smolarz	Przewodniczący
2.	Przemysław Wereszczyński	Zastępca Przewodniczącego
3.	Robert Dołęga	
4.	Krzysztof Jodełko	
5.	Jarosław Okliński	
6.	Henryk Lipiec	
7.	Maciej Nurzyński	
8.	Arkadiusz Pogonowski	

Tabela 24. Skład komisji stałych Rady Miasta Łuków w 2023 r. Źródło: opracowanie własne.

12. Inwestycje miejskie

W 2023 r. na terenie miasta realizowane były inwestycje koordynowane i nadzorowane m.in. przez Wydział Inwestycji Urzędu Miasta. Zestawienie inwestycji załącznik nr 5 do niniejszego Raportu.

13. Promocja miasta, współpraca krajowa i międzynarodowa

W 2023 r. samorząd realizował działania promocyjne nakierowane zarówno na mieszkańców Łukowa, jak i osoby z zewnątrz odwiedzające miasto. Merytoryczna komórka w Urzędzie Miasta dostarczała bieżących informacji na temat działalności oraz inicjatyw podejmowanych przez samorząd miejski, współpracując w tym zakresie m.in. z lokalnymi mediami, wspierała też cenne inicjatywy społeczne.

Miasto promowało się zarówno w mediach tradycyjnych (tj. w prasie, telewizji, radiu i Internecie) jak również za pośrednictwem mediów społecznościowych. Pracownicy Referatu Promocji koordynowali udzielanie patronatów przez burmistrza miasta, dystrybuowali miejskie gadżety, wspierali - również organizacyjnie - przedsięwzięcia, istotne z punktu kreowania pozytywnego wizerunku miasta. Współpraca w tym zakresie odbywała się również z jednostkami miejskimi.

Łuków był widoczny na forum Związku Miast Polskich, reprezentowany przez burmistrza na posiedzeniach Zarządu, którego Piotr Płudowski jest członkiem. Dodatkowo utrzymywane były kontakty z merytorycznymi jednostkami na poziomie wojewódzkim w tym Lubelskim Urzędem Wojewódzkim w Lublinie oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego. Reprezentanci miasta odbywali też spotkania na poziomie ministerialnym.

W 2023 r. podtrzymywana była współpraca międzynarodowa miasta, choć z uwagi na ograniczone środki finansowe, w dalszym ciągu zrezygnowano z odwiedzin w miastach partnerskich, jak również przyjmowania zagranicznych delegacji w Łukowie. Pracownicy Urzędu brali natomiast udział w wideokonferencjach z przedstawicielami innych miast partnerskich. Sukcesywnie wymieniana była też korespondencja okolicznościowa z tymi miastami.

14. Zakończenie

Szanowni Państwo,

W 2023 roku zostało zrealizowanych wiele działań w różnych obszarach aktywności samorządu. W Raporcie szczegółowo przedstawiono ich opisy oraz ukazano efekty i rezultaty. Wszystkie zadania były możliwe do realizacji dzięki dobrej współpracy samorządu z mieszkańcami, organizacjami, urzędami i instytucjami, przedsiębiorcami, ze wszystkimi dla których sprawy Naszego Miasta są ważne i zależy im na jego rozwoju.

Bardzo dziękuję za osobisty kontakt, za cenne uwagi i wskazówki. Nasza współpraca to wyraz odpowiedzialności za wspólne dobro, którym jest Nasze Miasto.

